

Naročnina mesečno
25 Din, za izo-
zemstvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 120 Din, za
izozemstvo 140 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba
2050. — nočne 2996. 2994 in 2050

SLOVENEC

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563.
Zagreb št. 39.011.
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen
ponedeljka in dneva po prazniku

Predsednik vlade v Zagrebu

Obisk dobrodelnih ustanov — Navdušen in prisrčen sprejem g. predsednika vlade v občinskem svetu — Lep nagovor župana dr. Srkulja — Pomemben odgovor g. predsednika vlade

Prihod in nad vse navdušen sprejem g. predsednika

Zagreb, 22. sept. V nedeljo 21. septembra se je pripeljal v Zagreb g. predsednik vlade general Peter Živković. Peron kolodvoza je bil že davnej zaseden po tu bivajočih ministrih, po najodličnejših predstavnikih civilne in vojaške uprave, episkopatu in mestnem zastopstvu.

Pred postajo in tja do Jelačićevega trga je bilo vse napolnjeno občinstva v gostem špalirju. Zagreb je na prihod prvega sodelavca Nj. Vel. kralja reagiral s toliko prisrčnostjo, kakor to niso pričakovali niti oni, ki poznajo preizkušeni patriotizem tega mesta.

Točno ob 16.50 je privozil vlak na postajo z dvema okrašenima lokomotivama na drugem tiru. Predsednik ministrskega sveta general Peter Živković je stopil z vlaka in šel skozi čakalnice I. razreda, ki je bila okrašena z rdečimi preprogami. Takoj ga je sprejelo navdušeno vzklikanje in pozdravljanje. Nato je stopil pred njega načelnik mestnega zastopstva dr. Srkulj in ga prisrčno pozdravil, na kar se je g. ministrski predsednik v toplih besedah zahvalil.

Nato je predsednik v spremstvu ministrov, bana in mestnega načelnika, ki ga je pozval na svojo stran, krenil s postaje. Ko je prišel pred postajo, ga je množica ljudi sprejela z burnim vzklikanjem. Vse je čakalo, da bo predsednik stopil v avtomobil in se odpeljal v mesto. Toda predsednik vlade je odmahnil z roko in šel peš od postaje do Jelačićevega trga s svojim spremstvom. Prebivalstvo je takoj na to gesto simpatije in zaupanja reagiralo še z večjim navdušenjem. Vse se je zgrnilo v bližino predsednika vlade in samo odločnemu nastopu javnih organov se je zahvaliti, da je množica vendarle pustila predsedniku prosto pot.

Predsednik vlade je počasi in s prožnim korakom šel do Jelačićevega trga, kilometer in pol hoda. Z obeh strani so goste množice ljudstva napravile špalir, a za njimi je pritiskalo ljudstvo, ki je neprestano vzklikalo kralju Jugoslaviji in predsedniku vlade. Z vseh oken so klicali ljudje in mahali z robc. Pločniki na obeh straneh ceste, kjer je šel sprevod, so bili polni ljudstva.

Tako je šel v pravem triumfu spoštovanja in ljubezni predsednik skozi Zagreb. Pred njim so šli samo trije visoki uradniki, na obeh straneh ceste šefi policije, poveljnik straže in zagrebški polkovnik.

Ljudje so vse bolj in bolj prihajali v navdušenje in to je tudi predsednika vlade tako ganilo, da je prenehal odzdravljati na vojaški način in je na vse strani mahal z rokami.

Tako je šla ta »vira triumphalis« do Jelačićevega trga, kjer so čakali avtomobili. General Peter Živković si je komaj utrl pot do avtomobilov. Nato je s spremstvom v avtomobilih krenil po Mesnički ulici v banske dvore na trgu Stjepana Radića. Množica ljudi je navalila čez cesto skozi ulico Pavla Radića, da prispe pravočasno tja in da pred bansko palačo spet vidi predsednika vlade. Tam pred bansko palačo so se iznova začele manifestacije, dokler se ni predsednik vlade pokazal na oknu. In iznova je med narodom nastalo nepopisno navdušenje. Ljudje so začeli peti narodne himne. Tedaj je predsednik vlade ljubeznivo mahnil z roko množici in dvignil roko. Med ljudmi so se začeli glasovi: Govoril bo! Nato je vse utihnilo, da bi se celo muha čula. Predsednik vlade se je nagnil skozi okno, pogledal po množici in s toplim glasom rekel:

»Hvala vam za navdušene pozdrave. Uverjen sem v vašo bodočnost.«

Na te besede je nastal ponoven orkan vzklikanja in ploskanja. Nato je množica čakala, ne prestanto vzklikajoč generalu Petru Živkoviću, dokler se ni predsednik vlade odpeljal v posete k ministrom, ki bivajo v Zagrebu. Ljudje so ga spremljali, dokler jim avtomobil ni izginil izpred oči. Zvečer se je predsednik vlade umaknil v intimni krog, kjer je večerjal.

Medtem ko se je to odigravalo na Starem Markovem trgu, se je pred univerzo formaliziral sprevod več tisoč ljudi z omladino na čelu, ki je korakal po ulicah in manifestiral za kralja, kraljevino Jugoslavijo in predsednika vlade.

Zagreb, 22. sept. AA. Danes se je g. predsednik vlade, ki je došel 21. septembra, navdušeno sprejel v to starodavno prestolico Hrvatske, po svojem starem običaju že na vse zgodaj posvetil resnemu delu. Vstal je zarana in najprej opravil tekoče vladne posle, nato se je podvzval, da izvrši svoj obilen program in da posveti svojo pozornost predvsem onim, ki so najbolj potrebni. G. predsednik vlade se je vedno prav živahno zanimal za socialna vprašanja in zato je njegova pozornost mimo velikih poslov pri urejanju države bila posvečena najslabotnejšim. Zato je tudi danes najprej posestil bolnišnice.

Obisk bolnic

Ob pol 8 se je napotil v bolnišnico usmiljenih sester. Čeprav se ni nihče nadejal tega obiska, je bilo delo v bolnišnici v polnem teku in normalno. Predsednik vlade je našel vse v najboljšem redu in je opetovano izjavil, da je zadovoljen. Primarius bolnišnice, ki ni bil navzoč, je bil poklican telefonično. Po prihodu je tolmačil g. predsedniku vlade ustrojstvo bolnišnice in ga povedel po posameznih oddelkih. Predsednik vlade se je razgovarjal z večino bolnikov in se zanimal za njihovo zdravstveno stanje. Za vsakega bolnika je imel general Živković toplo besedo sočutja in zanimanja.

Odtod se je predsednik vlade napotil v Zakladno bolnišnico na Jelačićevem trgu. Tu sta ga sprejela ravnatelj bolnišnice dr. Majnarič in bivši ravnatelj Čulumović. Predsednik vlade si je s posebnim zanimanjem ogledal bolnišnico, ker je dobro vedel, koliko skrb posveča zagrebško mesto vprašanju te bolnišnice. General Živković je pregledal vse oddelke in se ljubeznivo razgovarjal z bolniki, zlasti s težko bolnimi. Predsednik vlade je opetovano izjavil, da uvideva, da bolnišnica ne more ostati na tem mestu, ker pač ne spada tjakaj in tudi zato, ker so prostori v vsakem oziru nezadostni. Občudoval je zdravnike, ki delujejo v tako težkih razmerah.

Obisk pri nadškofu

Iz Higijenskega zavoda se je predsednik vlade odpeljal v nadškofijski dvorec, kjer je posetil nadškofa dr. Antona Bauerja, nato pa škofa Premuša v njegovi kuriji. Razgovor predsednika vlade z obema cerkvenima dostojanstvenikoma je bil nenavadno prisrčen in je trajal dalj časa.

G. predsednik na Zagrebškem Zboru

Medtem se je pred Zagrebškim zborom zbrala velika množica občinstva in funkcionarjev zbora s predsednikom Erberjem in tajnikom Safranekom na čelu. Prispeli so tudi ministri Demetrovič, dr. Frangeš, dr. Švrljuga in dr. Srškič, da sprejmejo predsednika vlade. Ob 10.16 se je pojavil dolgotrajkovski avtomobil predsednika vlade, ki ga je spremljal ban savske banovine dr. Silović. Množica je sprejela predsednika vlade z burnimi »Živio«-klici. Pri vходу sta ga sprejela predsednik in tajnik zbora in ga odvedla v sredino velikega polkroga, kjer so bili zbrani člani zbora in ministri. Predsednik vlade se je najprej pozdravil z vsemi prisotnimi, nakar je naprosil predsednika zbora, naj mu razkaže sejem, ki ga prav posebno zanima. Predsednik zbora Erber je izkoristil to priliko in je nagovoril predsednika vlade z govorom, v katerem je opozoril na najpomembnejše momente zbora.

Predsednik vlade se je mirno naklonil, segel predsedniku zbora Erberju v roke in se mu zahvalil za njegov nagovor s temi jedrnatimi besedami:

»Tudi jaz se vam želim zahvaliti za delo, ker samo tako lahko premostimo gospodarsko krizo, ki pritiska v vsem svetu. Delo, delo in samo delo nam bo pomaglo, delo vlade in delo gospodarskih činiteljev. Zahvaljujem se vam za vse in vas zagotavljam, da lahko vedno računate na kraljevske vlade.«

Besede predsednika vlade so prisotni sprejeli z burnimi »Živio«-klici.

Ogled Zbora

Predsednik vlade se je nato v spremstvu predsednika zbora, ministrov in številnih novinarjev napotil v posamezne prostore zbora. Potrebna pojasnila sta mu dajala predsednik in tajnik zbora. General Živković se je ustavil pred vsakim domačim razstavljalcem in se živahno zanimal za produkcijo, za nabavo sirovin, za prodajne razmere, za način izvoza v inozemstvo in za najboljše odjemalce v naši državi. Predsednik vlade je mnogim razstavljalcem čestital k njihovim uspehom. Iz razgovora predsednika vlade z razstavljalci je bilo razvidno, da pozna general Živković gospodarska vprašanja do dna in da je doma zlasti v poslih, ki so združeni z državnimi dobavami, tako da so morali razstavljalci dajati najpreznejše odgovore, da so lahko odgovorili na vprašanje predsednika vlade. Pri odhodu iz zbora je predsednik vlade opazil sedlarsko razstavo, dvignil sedlo ter ga strokovno pregledal, ne da bi potreboval posebnega komentarija. Precej časa je predsednik vlade postal tudi pred kojami ljubljanskih razstavljalcev.

Ob 11.25 je predsednik vlade zapustil zbor in se med burnimi ovacijami občinstva odpeljal s svojim spremstvom v mestno posvetovalnico.

Entuziaslični sprejem gospoda premiera v občinski zbornici

AA. Ker je bilo že vnaprej razglašeno, da bo prišel predsednik vlade na svečano sejo zagrebškega občinskega sveta, se je pred zgradbo mestnega načelnstva zbrala ogromna množica meščanov, ki so čakali predsednika vlade. Občinski svetniki so bili že pred določenim časom v mestni posvetovalnici, medtem ko so bile galerije uprav nabito polne najodličnejšega meščanstva. Vhod, stopnišče in dvorana so bili okrašeni s cvetjem, zelenjem in preprogami. Nekaj minut pred 11. in pol je prispel avtomobil predsednika vlade. Občinstvo mu je pridrlo viharne ovacije. Pri vходу so predsednika vlade pričakovali mestni načelnik in ostali zastopniki občine in ga spremlili v reprezentativne prostore mestne posvetovalnice. Odtod so se vsi skupaj ob 11.40 napotili v dvorano mestne posvetovalnice. Ko je predsednik vlade stopil v dvorano, so ga prisotni pozdravili z navdušenimi klici. Z galerij so odmevali vzkliki Nj. Vel. kralju, Nj. kraljevskemu domu, kraljevini Jugoslaviji, predsedniku kraljevske vlade in ministrom. Ovacije občinskih svetnikov in meščanov na galeriji predsedniku so trajale nekaj minut. Predsednik vlade se je ves čas zahvaljeval s pokloni in mahanjem rok. Na energičen poziv župana dr. Srkulja z zvoncec se je dvorana umirila in klici so prenehali. Po parminutnem molku pa so se ovacije ponovile. Predsed-

nik vlade je zavzel svoje mesto. Poleg njega so bili minister pravde dr. Srškič, minister financ dr. Švrljuga, minister poljedelstva dr. Oto Frangeš, minister trgovine in industrije Juraj Demetrovič, ban dr. Silović. Ko so ovacije prenehale, je povzel besedo načelnik občine dr. Srkulj in dejal:

»Ugotavljam, da so mestni zastopniki odzvali novabilu in da so v zadostnem številu prisotni. Zato odpravljam današnjo izredno sejo.«

Pozdravni govor župana dr. Srkulja

Župan se je nato okrenil k predsedniku vlade in ga pozdravil s temi besedami:

»Gospod ministrski predsednik! Prošlost te dvorane je videla velike trenutke. Tudi Vaš prihod spada med te pomembne momente. Vi ste, gospod ministrski predsednik, prvi predsednik vlade naše mlade kraljevine, ki ga mestni zastopniki Zagreba z menoj na čelu svečano pozdravljamo v tej dvorani, ki so se v njej leta 1848. nacionalno prebujeni in zavedni Hrvati in Srbi našli v slogi in bratstvu za svoje politične ideale in narodno osvoboditev. Vaš prihod, gospod ministrski predsednik, pomeni živ stik z Zagrebom in z njegovim meščanstvom in bo nujno rodil blagodejne plodove. Vi ste kot predsednik vlade pokazali, da Vam je na srcu dobrobit in napredek Zagreba. S hvaležnostjo se spominjam rešitve vprašanja zakladne bolnice, ki je 50 let zadrževala razvoj Zagreba. Odkrito smem reči, da nobena doseženi vlad ni pokazala tolikšnega razumevanja za vprašanja zagrebškega mesta.

Gospod ministrski predsednik! Zastopništvo zagrebškega mesta je udano sprejelo manifest Nj. Vel. kralja z dne 6. januarja 1929, ker je bilo prepričano, da pomeni kraljeva beseda končno ustvaritev plemenske in državljanske enakosti in ravnopravnosti in s tem srečno rešitev jugoslovanskega državnega vprašanja. To svoje prepričanje smo slovesno izjavili na seji tega zastopništva dne 28. novembra lanskega leta, ki smo na njej sklenili skopiti pred Nj. Vel. in mu izraziti svojo lojalnost in nacionalno solidarnost. To naše prepričanje in ta naša čustva ne izhajajo samo iz naše nacionalne misli, temveč tudi iz tega, ker bistro vidimo, kako je naša draga domovina v okvirju mlade jugoslovanske kraljevine z orjaskimi koraki napredovala kot nikoli prej v svoji preteklosti. S tem, da skrbimo za dobrobit našega naroda, nam je, g. predsednik, na srcu i dobrobit i napredek naše kraljevine. Zato smo vselej pripravljene sodelovati z umom in srcem pri oživitvori velike državne jugoslovanske misli, ki je v manifestu Nj. Vel. z dne 6. januarja 1929 in v kasnejših aktih kraljevske vlade, ki so bili kronani z močnim činom z dne 6. septembra t. l. V tem duševnem razpoloženju vas pozdravljamo, gospod ministrski predsednik, kot prvega sodelavca Nj. Vel. pri izvajanju njegovih velikih idej, z živo željo, da bi bilo poslanstvo Vaše vlade ožarjeno s popolnim uspehom.

Gospodje zastopniki! Pozivam vas, da z menoj iz vsega srca vzkliknete:

Naj živi Nj. Vel. kralj Aleksander I!
Naj živi naš vzhitni kraljevski dom!
Naj živi Jugoslavija!
Naj živi predsednik kraljevske vlade!

Govor načelnika so prisotni ves čas prekinjali z viharnimi vzkliki in ovacijami Nj. Vel. kralju, kraljevskemu domu, predsedniku vlade itd.

Govor g. ministrskega predsednika

Ko je načelnik končal, so se ovacije ponovile in so trajale več minut. Nato je vstal predsednik vlade general Peter Živković in dejal:

»Gospod mestni načelnik, gospodje zastopniki!

Naš današnji sestanek v tej zgodovinski dvorani slavnega Zagreba, ki je bil vedno središče nacionalnega in političnega življenja hrvatskega dela našega naroda, obuja spomine polnega priznanja, hvaležnosti in spoštovanja za one velike in svetle hrvatske duhove, ki so kot nositelji in apostoli jugoslovanske misli pripravili ustvaritev sedanje naše silne in prostrane kraljevine Jugoslavije. Z zadovoljstvom ugotavljam, da je Zagreb s svojim bujnim napredkom in procvitom od zedinjenja zavzel mesto v naši kraljevini, ki mu gre po pravici tako bo njegovem položaju in velikosti, kakor po zgodovinski vlogi. Kraljevska vlada, ki ji imam čast načelovati, bo tudi v prihodnje poklanjala polno skrb in svoje prizadevanje napredku in dobrobiti tega lepega mesta in bo sodelovala s privatno inicijativo, ki zasluži vsestransko pohvalo in priznanje za njegov napredek.

Današnje stanje Zagreba je najboljši dokaz za to, kolikšni so pojorji v naši zedinjeni domovini, da se poleg prestolnice močno razvijajo in dvigajo tudi druga velika in pomembna središča kulture in gospodarskega življenja našega naroda. Veselim se, gospodje, da bom z neposrednim stikom z vami vsemi še bolje spoznal narodne potrebe, da bi mogli vsi skupaj še živahnejše delovati za napredek tega mesta in obšega narodnega blagostanja. Osebito prijetna dolžnost mi je, da vam tudi jaz, gospodje pri tej priliki izrečem svoje priznanje za vaše vzgledno patriotsko zadržanje, ki ga je Zagreb pokazal po 6. januarju 1929 s tem, da je dal pobudo, da se z velikimi odposlanci iz vseh banovin naš narod pokloni svojemu ljubljenu kralju in mu izrazi zahvalo za veliko dejanje našega narodnega in državnega preporoda. Ne samo popolna državljanska in plemenska enakost in ravnopravnost, temveč tudi popolna zakonitost in delo, medsebojno zaupanje, srčnost, bratstvo, ljubezen in sloga, naj bodo osnovna in vodilna načela vsega našega dela. Opiraje se na ta načela je kraljevska vlada obeležila v svojih sklepih z dne

4. julija 1930 glavne pravce svojega dela. Ti sklepi naj bodo osnova, ki naj prešinijo in povežejo k sodelovanju in skupni akciji vse rodoljubne in s čisto jugoslovensko mislijo navdahnjene elemente našega naroda. Sedaj ve vsakdo dobro, kaj mu je dolžnost in kako naj jo izpolnjuje. Prepričan sem, da bo kraljevska vlada imela v vas in v rodoljubnih Zagrebčanah vdane in iskrene sodelavce za velika dela, ki nas še čakajo. Naprimo vse svoje sile, da v slogi iz naše močne, z izrednim bogastvom obdarjene domovine ustvarimo še močnejšo, gospodarsko še bolj urejeno in v vsakem oziru naprednejšo kraljevino Jugoslavijo. Ne štedimo s trudom, delajmo vdano in storimo vse za napredek, blagostanje in srečo našega delavnega in zaslužnega naroda!

Zahvaljujem se vam za lep sprejem. Spoštovani gospod načelnik in gospodje zastopniki, jaz vas z iskrenim zadovoljstvom pozdravljam. »Živite!« Naj živijo in napredujejo mesto Zagreb in rodoljubni Zagrebčani.

Po govoru predsednika vlade so se ponovile navdušene manifestacije, pri katerih so sodelovali občinski zastopniki in galerije. Nato je vstal načelnik dr. Srkulj in dejal:

»Gospodje mestni zastopniki! Zapisnik te izredne seje bo podpisan šele sessione. Zato odredjam kratek odmor.

Predsednik vlade, gospodje ministri in mestni zastopniki so z dr. Srkuljem zapustili dvorano. Po dvorani so se razlegali neprestani vzkliki. Občinstvo na galerijah je pelo državno himno. Po kratkem odmoru so visoki dostojanstveniki s predsednikom vlade na čelu ponovno stopili v dvorano. Bilo je ob 12.22. Predsednik je dal znamenje z zvoncec, otvoril ponovno sejo in pozval mestnega zapisničarja, da je prečital zapisnik. Mestni zapisnikar Majer je vstal in prečital zapisnik, ki sta ga nato overovala mestna zastopnika dr. Taler in Rosenberg z lastnoročnimi podpisi. Načelnik je vprašal prisotne mestne zastopnike ali žele govoriti k zapisniku današnje seje. Ker se ni nihče prijavil, je dr. Srkulj ob 12.32 zaključil izredno svečano sejo zagrebškega občinskega sveta. Predsedniku vlade so bile prirejene ponovne ovacije, ki so trajale, dokler se ni odpeljal z avtomobilom.

Velik uspeh naše razstave v Ženevi

Ženeva, 22. sept. AA. Včeraj je zabeležila naša razstava v Ženevi rekorden obisk. V palačo »Eina« je prišlo več stotin obiskovalcev, večinoma ljudje, ki so preko tedna zaposleni. Mnogi so izjavljali, da so prišli ravno zato, da se uverijo, če so pravilni hvalospevi onih, ki so razstavo že obiskali in od katerih so dobili poročila o njeni lepoti. Vsi se strinjajo v tem, da te pohvale niso v nobenem oziru pretirane, da je to prav svojevrsna razstava in da more služiti kot vzor sličnim razstavam. Razen tega se vsi krog strinjajo v tem, da bo ta razstava mnogo koristila Jugoslaviji v dveh ozirih. Predvsem si bodo ženevske občinstvo in inozemci ustvarili točno sodb o Jugoslaviji in o njenem napredku, drugi pa bo imela Jugoslavija v turističnem pogledu neprecenljive koristi, ker bodo inozemci v veliki meri prihajali v naše lepe kraje.

K letalski nesreči v Zagrebu

Zagreb, 22. sept. AA. Predsednik vlade se je živahno zanimal za pogreb letalcev, ki sta se včeraj ponesrečila. Ugotovljeno je, da se pilot imenuje Mirko Schön in da se je rodil 21. julija 1904 v Zadru. Bil je rezervni oficir in rimsko katoliške vere. Njegovemu spremljevalcu je ime Dušan Krunič in se je rodil 30. januarja 1911 v Petrinji kot sin javnega beležnika dr. Simeona Kruniča. Truplo pokojnega Kruniča bodo ob 2 popoldne prepeljali v Petrinjo. Predsednik vlade je dal položiti na obe trupla dva prekrasna venca z državnimi trobojkami. Na enem traku je tole besedilo: »Vrlimu omladincu Schönu Mirku, ki sta ga prerano izgubila domovina in letalstvo.« Na drugem traku je besedilo: »General Peter Živković, predsednik ministrskega sveta.« Enaki napisu so na drugem vencu.

Dr. N. Perić prezel posle

Belgrad, 22. sept. z. Danes predpoludne je prevzel svoje posle novi predsednik državnega sveta dr. Ninko Perić. Predsednika sta sprejela podpredsednik državnega sveta Radivojevič in tajnik Vojko Duganžić. Dr. N. Perić je obiskal vse oddelke in objasn timer načrt svojega bodočega dela.

Dunajska vremenska napoved. Izpremenljivo vreme, od časa do časa manj oblačno, vendar ni gotovo, da bi boljše vreme trajalo dalj časa.

Italija išče posojilo v — Parizu

Neverjetne vesti na pariški borzi — Komentarji nemškega tiska — Niti hranka proti Jugoslaviji

Paris, 22. sept. as. Proti koncu sobotne borze so se razširile po hodnikih vesti, da namerava Italija zaprositi Francijo za večje posojilo. Francoško-italijanska pogajanja so po istih vestih prišla do zelo kritične točke in Italija bi popustila v svojih zahtevah glede pomorske paritete le pod pogojem, če bi ji Francija dovolila ugodno posojilo. Na borzi so te vesti naravno vzbudile nekoliko senzacije in nekateri italijanski papirji so takoj narasli, vendar se je občinstvo kmalu streznilo, ker se mu je v sedanjem stadiju francoško-italijanskih razmer doždevalo neverjetno, da bi pariški denarni trg hotel priti na pomoč italijanskemu gospodarstvu. V političnih krogih, ki so slišali za dobro poučene, je istotako prevladovalo mnenje, da gre za mistifikacijo, katero vodi italijanska propaganda, ki bi rada odvrgla pozornost Evrope od neprijetnega položaja, v katerega je Italija zašla v pogledu svojih odnosov do Francije.

Na drugi strani pa se more vendar tudi pri-
znati, da obstajajo med bančnimi instituti v
Franciji simpatični toki, ki bi eventualno prija-
telstvo v Italijo zelo pozdravili. V Franciji se
je nakopičilo v zadnjih letih veliko denarja, ki
išče dobrih investicij. Pred nedavnim časom se
je mudil v Parizu podpredsednik italijanske Na-
rodne banke, ki je imel več sestankov s franco-
skimi bankirji v navzočnosti predsednika italo-
francoške trgovske zbornice.

Gornje vesti o posojilu, ki bi ga Italija na-
jela v Franciji, torej za enkrat ne odgovarjajo
resnici, ker za to s političnega stališča čas še
ni dozor, pač pa je zelo mogoče, da so bile
nataširne vržene na božjo z namenom, da izvejo
kritiko javnega mnenja. V kolikor se da posneti
po zelo redkih in pičlih komentarjih, ki jih je
prinesel pariški tisk, bi v sedanjem momentu
italijansko posojilo ne imelo sreče na franco-
skem trgu. Predhodno potrebna je rešitev dru-

gih težkoč, osobito pa zagotovilo od strani Ita-
lije, da ne bo več izzivala Jugoslavije. Za enkrat
je vsem politikom v Franciji še popolnoma jas-
no, da noben frank ne bo šel preko Apeninov,
ki bi se na kakršenkoli način mogel uporabiti
proti kraljevini Jugoslaviji.

Frankfurt, 22. sept. pp. »Frankfurter Zei-
tung« omenja v svojih borznih noticah nervoz-
nost, katero je povzročila na pariški borzi zad-
nja sobota informacija, koje vir je nepoznan in
ki trdi, da se je italijanska vlada obrnila na
francoško vlado s prošnjo, da ji pomaga razpi-
sati na pariškem denarnem trgu večje posojilo.
List ne pripisuje temi novicam nobene praktič-
ne važnosti, vendar misli, da vodi to propagando
italofilska struja, ki bi rada izkoristila rezultat
nemških volitev v ta namen, da bi preprečila
zblizanje med Francijo in Nemčijo v prilog
sporazuma med obeh latinskima sestrami.

Francozi

o nemških volitvah

Paris, 22. sept. AA. »Journal des Debats« pi-
še z ozirom na nemške volitve, da bodo v Nemčiji,
v kolikor se more, videti v bodočnost in v kolikor
se gospodarske in politične razmere ne bodo zbolj-
šale, predvsem nezadovoljni srednji sloji, ki bodo
skušali uvesti akcijo za revizijo Youngovega na-
črta, kateremu se pripisuje veliki del krivde za
izid sedanjih volitev.

Paris, 22. sept. AA. Glede na nemške volitve
piše »Le Temps«, da nemški nacionalisti ne bodo
dosegli drugega, nego da se bodo še bolj strli
stiki med prejšnjimi zavezniki. List pravi, da je
imel »Sunday Times« prav, kjer je Steed izjavil, da
je sledila resnemu položaju v Nemčiji močnejša ak-
cija v Zenevi za sporazum med Francijo in Veliko
Britanijo, ki na njej delujeta Briand in Henderson.

Zarota proti sovjetom?

Moskva, 22. septembra. AA. Državni urad je
odknil široko zasnovano organizacijo sabotaže pre-
hrane in spijonaže. Organizacija si je postavila za
cilj, da vzbudi v množicah nezadovoljstvo in da
tako strmožlavi režim proletarske diktature. Na
čelu organizacije je bil profesor Rjazancev, bivši
veleposelnik in predsednik tehničnega odbora v
trgovskem komisariatu. Organizaciji so pripadali
bivši plemeniti in oficerji. Voditelji so bili v
slikah s protirevolucionarnimi skupinami v mo-
zemstvu, odkoder so prejimali denar in navodila.

V Rusiji lakota?

London, 22. sept. AA. »Daily Express« priob-
čuje pismo uglednega angleškega trgovca, ki ga je
prejel ravno sedaj, ko v Angliji tako pomeni pro-
dajajo rusko žito, od svojih rojakov v Sovjetski Ru-
siji. V tem pismu ga prosijo, naj jim pošlje kruha
in moke, ker je v Rusiji ne morejo dobiti. Iz tega
pisma je razvidno, da prodajajo Sovjeti žito samo
zaradi dumpinga. V isti številki je dopis drugega
angleškega trgovca, ki poziva angleško javnost, naj
vrne Rusiji moko in žito s pozivom, naj Sovjetska
Rusija najprej prehrani svoje lastno prebivalstvo.

Rekonstrukcija

turške vlade

Paris, 22. sept. AA. Iz Ankare poročajo: V
dobro poučenih krogih trde, da bo predsednik vlade
Ismet paša jutri v torek 23. t. m. podal ostavko.
Sodijo, da bo predsednik republike takoj nato po-
zval dosežanega predsednika vlade, naj sestavi
novo vlado. Rekonstrukcija vlade bo samo delna.
Nova vlada se bo že v četrtek predstavila parla-
mentu.

Konferenca obdonaevskih držav

Belgrad, 22. sept. z. Koncem tega meseca se
vrši v Bukarešti konferenca predstavnikov obdo-
navskih držav. Na konferenci se bo razpravljalo o
raznih tehničnih vprašanjih plovbe po Donavi in
tudi o vprašanju gospodarskega sodelovanja podo-
navskih držav, t. j. Romunske, Češkoslovaške, Ju-
goslavske, Bolgarske, Madžarske in Avstrije. Za to
konferenco vlada veliko zanimanje v gospodarskih
krogih agrarnih držav centralne Evrope.

Zračni promet

London-Južna Afrika

London, 22. sept. AA. Redna zračna pošta
zveza, ki jo bo opravljala imperijalna zrakoplovna
družba, bo skrajšala čas polovanja med Capetown-
om in Londonom za polovico. Prvoletno so poročili,
da bo ta čas znižan na 9 dni.

Prvi del zračne proge od Londona do Kisumu
ob jezeru Viktorije otvorijo meseca januarja. Kisumu
je oddaljen od Kaira 2600 milj in od Nairobija
150 milj. Ostali del proge gre preko Ugande, Tan-
zanije in Rhodesije. Med Kartumom in Kisumu-
jem bodo v prometu vodna letala, ki bodo prista-
jala na Nilu in na jezerih.

Letala bodo opremljena s tremi motorji. Zrač-
na proga bo veliko koristila še nerazvitim pokra-
jinam in se bo po potrebi razširila tudi na druge
kraje.

Velika avtomobilska cesta dovršena

Ulice, 22. sept. u. Te dni je bila dokončana
nova avtomobilska cesta Ulice—Yardište. Cesto so
začeli graditi leta 1922, dolga je 57 km in široka
7 m. Stroški za gradnjo znašajo 75 milijonov Din.
Cesta je velike prometne in strateške važnosti,
ker predstavlja direktno in najkrajšo zvezo zapad-
ne Srbije in Bosne.

Imenovanja na drž. konservatoriju

Belgrad, 22. sept. AA. Z odlokom ministra
prosvete sta v skladu s predsednikom ministrskega
sveta postavljena na državnem konservatoriju v
Ljubljani v II-4 g. Ivan Fedrarsperg, učitelj osnov-
ne šole v Ljubljani in Marija Švajger, učiteljica
IV. ženske osnovne šole v Ljubljani.

Rudarski zakon

Belgrad, 22. sept. z. Načrt novega rudarskega
zakona se nahaja v zadnji fazi in bo prišel na dnevni
red pri prvi ministrski seji. Za zakon je še po-
treben pravilnik, na katerem se že dela v minist-
stvu za šume in rude.

Važna seja jugoslovanskih mest v Ljubljani

Ljubljana, 22. septembra.
V ponedeljek, dne 29. t. m. se bo vršila v
Ljubljani, v dvorani Zbornice za TOI, seja Zveze
jugoslovanskih mest. Sejo bo otvoril, ki predsedo-
val in jo vodi predsednik Zveze zagrebski župan
dr. Srkulj, udeležili pa se je bodo župani s finanč-
nimi in gospodarskimi strokovnjaki vseh večjih
jugoslovanskih mest, tako Ljubljane, Maribora, Za-
greba, Belgrada, Sarajeva, Subotice, Splita, Siben-
ika, Sušaka, Novega Sada, Osijeka, Niša, Skoplja,
Mostarja in drugih mest države. Na seji bodo raz-
pravljali o vseh komunalnih in finančnih proble-
mah naših mest, zlasti o mestnih proračunih, o
mestnih davčninah in bremenih mestnih občin. Se-
ja bo trajala ves dan in eventualno še drugi dan,
ker se pričakuje, da bo pri diskusiji govorilo mno-
go govornikov.

Po končani seji si bodo udeleženci seja ogled-
ali modernizacijo in ustanovo mestne občine
Ljubljanske, napravili pa bodo tudi več izletov v
ljudijsko okolico in na Gorenjsko.

Seja občinske uprave

Prilodnja seja Ljubljanske občinske uprave se
bo vršila v četrtek, dne 25. septembra ob 5 popol-
ne v univerzitetni zbornici (magistratno dvorano
namreč popravljaljo).

Na dnevnem redu so poleg drugih točk prav
obširni poročili finančnega in gradbenega oddelka.
Po javni seji se bo vršila tajna seja.

Posadka Morosinija pohvaljena

Velikansko ogorčenje na Češkoslovaškem

Rim, 22. septembra. p. Agencija Stefani pri-
naša komunikate o preiskavi pomorske nesreče, ki
se je dogodila v noči 6. julija t. l. v Pismanskem
kanalu, ko je zadel italijanska motorna ladja
»Karadordje«. Pristojna preiskovalna komisija je
bila sklicana z ozirom na zakonski dekret št. 1819
z dne 19. septembra 1925. Po vsestranskem, strogi in
objektivni preiskavi se je soglasno sklenilo, da je
popolnoma nedolžen kapitan, častniki in moštvo ita-
lijanske motorne ladje in da ne zadene italijanskega
moštva niti krivda, niti nevednost, niti neizku-
stvo, niti neupoštevanje naredb in predpisov. Kom-
isija je zadovoljstvo izjavila, da se je italijansko
moštvo zelo dobročinsko odločilo pri reševanju,
sledč lepim tradicijam italijanske trgovske morna-
rice, ko se je z razumom, neumornim in ljubezni-
polnim prizadevanjem trudilo, da je rešilo potnike
na »Karadordju« in zasluži radi tega soglasno po-
hvalo.

Praga, 22. sept. as. Razburjenje v češkoslo-
vaskih listih radi justifikacije starih Slovencev
v Trstu se je že nekoliko pogojevalo, sedaj pa se je
na novo povečalo radi načina, kako piše »Popolo
d'Italia« o katastrofi jugoslovanskega potniškega
parnika »Karadordje«, ki pravi, da so kata-
strofo povzročili češkoslovaški in poljski Sokoli,
ki so na parniku prirejali orgije. Češki listi z
največjim ogorčenjem zavračajo insinuiranje
italijanskega poloficielnega lista in zahtevajo,
da češkoslovaško zunanje ministrstvo energično
postopi, ker se s tem zastanjuje ves češkoslova-
ški narod, tem bolj, ker ima opisovanje v listu
»Popolo d'Italia« oficijozen značaj. Češki listi

ponovno ugotavljajo krivdo parnika »Francesco
Morosini« in posebno kritizirajo, da so bili po-
tniki, ki so bili rešeni s parnika »Karadordje«, na
»Morosiniju« zelo strogo zastraženi in da so z
njimi postopali kot z vojnimi ujetniki. »Česke
Slovce« poroča, da zahteva Italija od jugoslovan-
ske parobrodne družbe, kakor je razvidno iz
nekega dopisa Jugoslovanske sokolske zveze,
600.000 Din za srebrno jedilno orodje, ki so ga
baje češkoslovaški brodomolci ukradli na par-
niku »Francesco Morosini«. Razen tega zahteva-
jo še 500.000 Din za prevoz brodomolcev. Na-
rodno demokratiški ponedeljski list »Rano« iz-
javlja, da je edini možni odgovor na to žalitev
Čehov in psovanje nedolžnih žrtvi pri ladijski
katastrofi stroga in brezobzirna kontrola onih,
ki bi po vseh teh brezprimernih žalitvah in kr-
voločnem zatiranju Slovanov po italijanskih fa-
šistih se še drznili nositi svoj denar v Italijo.
Sedaj gre za narodno čast in za čast vsakega
posameznika, tako da noben Čeh ne sme potov-
ati v Italijo, dokler Italija ne da popolnega za-
dostženja za svoje žalitve.

Zveza češkoslovaških časnikarjev je prote-
stirala proti intervenciji italijanskega poslanika
radi načina pisanja čeških listov proti Italiji.
Intervencija italijanskega poslanika je bila tem
manj na mestu, ker češkoslovaški listi svojega
ogorčenja in svoje boli radi krutega zatiranja
Slovanov v Italiji niso objavili na tako grob,
cinčni in sovražen način, kakor to del italijan-
skih listov, ki v svojih poročilih piše o Sloven-
cih in Slovanih sploh.

Sestavljanje nove nemške vlade

Berlin, 22. sept. AA. Za jutrišnji ministrski
svet, ki se sestane pod predsedstvom kanclerja
Brünninga, vlada v političnih krogih veliko za-
nimanje. Brünning je imel danes s predsedni-
kom Hindenburgom dolg razgovor. Posvetovanja
ministrskega sveta bodo trajala več dni. O po-
teku posvetovanj ne bo izdano uradno poročilo.
Kakor poročajo, bo ministrski svet razpravljal
o raznih odredbah, ki bodo predložene dr-
žavnemu zboru in o glavnih smernicah za raz-
govore med političnimi voditelji, ki naj sode-
lujejo pri sestavi več ali manj stabilne vlade
večine. Ta se bo sestavila tudi iz desničarskih
in eventualno iz levičarskih parlamentarnih
frakcij, ker so dosežanje vladne skupine v od-
ločni manjšini. Težava v sestavi nove vlade je

v tem, ker so v ozadju kabineta nekateri ele-
menti, ki delujejo za sporazum med narodnimi
socialisti, dočim so socialisti in druge levičarske
stranke odločno proti temu. Na drugi strani je
tudi nekaj desničarskih struj, ki nikakor ne
že sodelovati s socialnimi demokrati. Trenut-
no se drže socialisti in narodni socialisti rez-
virano in pričakujejo nadaljnega razvoja do-
godkov. Če ne pride do 14. oktobra do politi-
čne kombinacije, ki bi vsestransko zadovoljila,
bo skušala vlada si zagotoviti večino v posamez-
nih vprašanjih od časa do časa. Narodni socia-
listi so pripravljene sodelovati pod pogojem, da
dobe notranje in učno ministrstvo v Brünning-
ovem kabinetu.

Kriza v avstrijski vladi

Dunaj, 22. sept. as. Kabinet dr. Schobra je
kar čez noč prišel v krizo. Nastal je odkrit prepir
med podpredsednikom in vojnim ministrom Van-
goinom in trgovskim ministrom dr. Schusterjem.
Vojni minister Vaugoin je očital dr. Straffeli slabo
gospodarstvo v sedanjem vodstvu avstrijskih držav-
nih železnic pod predsedstvom Panhansa, čes da
je pustil izplačati visoke nagrade raznim ravnate-
ljem. Temu nasproti je izjavil Panhans, katerega
krije trgovski minister dr. Schuster, da je imel
za izplačilo nagrad dovoljenje prejšnjega predse-
dnika Hainischja. Sledile so javne izjave in protiz-
jave Vaugoina, dr. Schusterja in Panhansa, nakar
se je položaj tako zaostril, da je trgovski mini-
ster dr. Schuster radi poseganja vojnega ministra
Vaugoina v njegov resor poslal zveznemu kancler-

ju svojo demisijo. Vaugoin, ki je načelnik kršča-
sko-socialne stranke, je baje tudi ponudil svojo
demisijo, če se prepreči njegovo prizadevanje, da
se z odstavitvijo dr. Straffela napravi red v vodstvu
avstrijskih železnic. Velenemci in Landbund sma-
trajo, da bi bil eventualni padec dr. Schobra ne-
varnost za nadaljnjo konsolidacijo gospodarstva, za
razpis druge tranše posojila in celo za valuto šil-
linga, ker ima dr. Schober neomejen kredit v ino-
zemstvu. Zvezni predsednik Miklas je odložil na-
meravano potovanje, da posreduje za ohranitev
Schoberjevega kabineta. Tudi dr. Schober sam ne-
prestano sprejema voditelje strank, da najde ugo-
den rešitev zadeve. Pri sedanjih zaostritvi položaja
pa se smatra, da bo ostalo vsaj pri demisiji trgo-
vinskega ministra dr. Schusterja.

Razprava o manjšinah

Zeneva, 22. septembra. as. V debati o manj-
šinah v šesti komisiji je danes najprej govoril grški
zunanji minister Mihalokopulos, ki je govoril
za to, da naj se manjšine polagoma asimilirajo dr-
žavnemu narodu. Nato se je poljski zunanji mini-
ster Zaleski bavlil z resolucijo, ki jo je nemška de-
legacija izročila v soboto poročevalcu Motti, ter je
ugovarjal mnenju, da bi se mogla ta resolucija vzeti
kot podlaga poročila, ker je v njej izraženo iz-
rečno politično stališče. Zaleski se je spominjal na
čas svoje mladosti, ko se v šoli še ni smela izpre-
govoriti nobena poljska beseda, in naglasil izpre-
membo atmosfere, ki se je medtem izvršila v Nem-
čiji. Izjavil je, da je pripravil sprejeti nemško
resolucijo v celoti, če bi bila Nemčija s svoje strani
pripravljena, nastopiti za varstvo manjšin v Evropi
in tudi v Nemčiji. Tudi nemški zunanji minister
dr. Curtius je odklonil tezo počasnega asimilacije
manjšin in izjavil, da mora ostati varstvo manjšin
trajno in da ne sme ostati začasno. Ni mu znano,
ali je sedaj izprememba manjšinskega postopka iz-
ven Evrope mogoča, smatra pa, da je mogoče, go-
voriti o tem v okvirju Evrope. Nemška vlada je
pripravljena razpravljati o vprašanju manjšinskega
prava v pozitivnem smislu. Za njim je govoril ju-
goslovanski zunanji minister dr. Marinković,
ki je zahteval v imenu novostalih držav, da se
imajo dolžnosti napram manjšinam razširiti na vse

države. Izjavil je, da niti Svet Društva narodov,
niti zbor Društva narodov nima pravice, izpreme-
niti postopanje o pritožbah, ne da bi na to izre-
čno pristale pogodbenice države. Nato se je madžarski
delegat grof Apponyi pridružil izjavam nem-
škega zunanjega ministra. Potem je še enkrat go-
voril tudi Briand, ki je branil tajništvo Društva
narodov proti temu, da bi bilo zanemarjalo svoje
dolžnosti proti manjšinam, kar se mu v nemški
resoluciji očita med vrsticami: »Treba je manjši-
nam dati prilike, da se oficijelno udeležujejo dr-
žavnih poslov. Treba jim je dati zaupanja v Dru-
štvo narodov in vedeti morajo, da so v Zenevi
pravični sodniki.«

Bratiano se približuje vladi

Bukarešta, 22. septembra. p. Nov šef liberal-
ne stranke Juraj Bratiano objavlja svoj program,
v katerem objavlja v prvi vrsti popolno enako-
pravnost, objavlja, da bo spoštoval ustavo in me-
narodne dogovore in da bo enak postopal z ino-
zemskim kakor z domačim kapitalom. Predvsem pa
je treba začeti z decentralizacijo uprave. Ta pro-
gram je zelo blizu programu današnje vladne
stranke.

Profiverski boj sovjetov

(Od našega moskovskega dopisnika.)

Od lanskega leta dalje razvija sovjetska pro-
fivrska zveza, tako zvani Sojuz inženjersko-
bezbožnikov, posebno živahno napadalno propa-
gando, ki je še bolj otežila šak neznošen po-
ložaj vernikov.

Dočim je bila še začetkom lanskega leta po-
znanem 4. členu ustave RSFSR zalagena vsem
državljanom brez izjeme »prostost na področju ver-
ske in protivrske propagande«, ima zdaj ta para-
graf sledeče besedilo: »V svrhu zavarovanja dejans-
ke prostosti prepričanja za delovno ljudstvo se
loči cerkev od države, onemogoča šola od cerkve, in
se prizna slehernemu državljanu prostost v ver-
skih nazorih ter protivrske propagande.« Torej ima
državljan RSFSR pravico do verskega prepričanja,
izgublja pa je možnost protivrskega boja postaviti
nasproti versko propagando. Iz tega načela izvaja
obširne praktične posledice v inozemstvu dosežaj
neobhvalna odredba Sveta narodnih komisarjev
od 8. aprila lanskega leta. Dne 1. oktobra lanskega
leta je poveljil komisar za notranje zadeve njeno
vsebinsko in posebni okrožnici na politične oblasti.

Po tej naredbi zdaj politične oblasti lahko
razveljavljajo volitve v upravni svet verske občine
in zabijajo, da določijo druge primerne zastop-
nike (§ 14). Verska občina nima nobenih pravic do
katerikoli trgovskih, četudi z njenimi dolžnostmi
vezanih obratov, n. pr. svečarn, tiskarn za širjenje
verskovzgojnih spisov (§ 11), nadgr, pomočnih
blagin, hranilnic; ne sme niti gotovo podpirati
lastnih članov (ves njen denar se sme rabiti zgolj
na verske potrebe); ne sme prirediti mladinskih,
ženskih, verskih in drugih zborovanj. Prepovedani
so tudi sanatoriji in zdravstvena pomoč za člane,
penzije in čitalnice, izleti in otroški vrtci ter vsi
široki književni, za ročna dela in tudi za čitanje
sv. pisma ter veronauk (§ 17). Slednji je sploh pre-
povedan za vse konfesije brez izjeme na vseh
državnih, javnih in zasebnih učnih zavodih. Izjemo
tvorijo samo bogoslovne šole, ki pa se lahko
otvorijo samo na posebno odredbo notranjega ko-
misarja RSFSR, oziroma avtonomnih republik
(§ 18). Vse premoženje verskih občin tvori državno
lastnino, ki je samo začasno prepuščena vernikom
v uporabo kot najemnikom (§ 25). Zastopniki ver-
ske občine, ki podpisajo tozadevno pogodbo, jam-
čijo za stanje nim zaupane državne lastnine, so
odgovorni za popravila; kurjavo, škodo neporav-
nane davke in tudi obvezno zavarovalnino zoper
ogrei. Toda v slučaju požara odloča oblast sama,
ali se naj porabi izplačana zavarovalnina za ob-
novo pogorele cerkve ali pa v druge javne kul-
turne svrhe po njenem lastnem prevdanku. Oblasti
pogodbo z versko občino vedno lahko razveljavijo,
če krši slednja svoje dolžnosti, ne izvršuje odredb
o popravilu poslopja ali spremembi oseba cerkve-
nega sveta itd. (§ 29).

Vse te in slične odredbe, kakor so objavljene
na straneh 747—773 lanskega uradnega »Sobranja
uzakonenij«, govorijo o nepopisnem zaslužanju in
popolni brezmočnosti verskih občin na Ruskem.
Izročene so samopasnosti upravnih oblasti in ve-
liko trpijo za pravico, da smejo opravljati službo
božjo. Duhovniki ne smejo nastopati izven cerkve-
nega poslopja in stanovanj članov verske občine
(§ 19). Stejejo se med »lišence«, to se pravi: ni-
majo nobenih političnih pravic, ne dobijo nobene
službe in celo nakazil za živila, kar pomeni stalno
stradanje. Plačati morajo pretirane davke in ve-
liko trpeti. Obudovati je treba one lačne, bolne,
bose duhovnike, ki kljub vsemu nadaljujejo pa-
stirsko delovanje. Toda človeške moči so omejene.
Večkrat niso verniki v stanu vzdrževati cerkev,
ker jih preganjajo oblasti z davki, pretiranimi za-
htevami glede popravil in sličnimi šikanami. To
včasih povzroči zatvoritev cerkve in razpustitev
cerkvene občine. Pred kratkim se tako živahne
verske skupine so obsojele na molk in brezdolnost.
Zato čitamo med dnevnimi poročili sovjetskih
dnevnikov v drobnem tisku na primer takele no-
tice: »V Schlüsselburski livarni (blizu Petrograda)
so zaprli cerkev. Skupina brezbožnikov je takoj
zabijala, naj vedstvo livarne odpusti dijakona
Travnikova, ki je delal v tovarni. To se je zgodilo.
Brezposelni dijakon je skočil v luknjo sredi ledu
na Nevi in utonil.« (»Bezbožniki«, št. 391.) — »Vod-
stvo petrograjske 86. mestne šole je odpustilo
učiteljico, čim je izvedelo, da je članica cerkve-
nega sveta svoje župnije.« (»Antireligiozniki« t. l.
N 2, str. 74.) — »Na zahtevo mestnega Sojusa be-
zbožnikov je bil odpušen v Jegorjevsku (mosk.
oblast) ključavničar Ledenian s 24 leti službe pri
tovarni, ker je cerkveni starosta svoje župnije.«
(»Bezbožniki«, št. 391.)

Sovjetski dnevnik prinašajo skoro dnevno
veliko sličnih ali še bolj tragičnih primerov iz mu-
čeniškega, v Evropi neznanega življenja preganja-
nih ruskih kristjanov. Kljub temu se krščanska Ev-
ropa seveda ne zgane, čeprav beljeviški s tem ne
ruvajo korenin krščanske kulture samo iz srca
Rusije, ampak pripravljajo brezbožstvo pot po vsem
svetu. Evropa ko mirič nič več ne vidi in ne čuje.

R.

Nova revolucija v Južni Ameriki

Paris, 22. sept. AA. Iz Buenos Airesa poročajo,
da je v mesu Concepcion nastala revolucija proti
vladi Ibaneza.

Slavlje v škof. zavodih

Slovesnost ob 25 letnem jubileju zavodov sv. Stanislava v Št. Vidu

Ljubljana, 22. sept.

V nedeljo, dne 21. t. m., je praznoval knezoškofski zavod sv. Stanislava v Št. Vidu nad Ljubljano 25 letnico svojega obstoja. Ta pomembni jubilej je tem važnejši, ker smo z njim Slovenci dobili po veliki požrtvovalnosti nadškofa dr. Antona Bonaventura Jegliča svojo prvo popolno slovensko gimnazijo. Umevno je torej, da se je proslava tega jubileja izvršila na najsvetnejši način. Zavodovo poslopje je bilo vse okrašeno za to izredno priliko. V parku so stali mlaji, okrašeni z girlandami, fasado pa so okrasili z velikim vencem. Okrašen je bil posebno lepo vhod v zavod, prav tako tudi slavnostna dvorana. Na postavku stopnišča med prvim in drugim nadstropjem pa se je pojavil okrašen bronast kip ustanovitelja zavoda nadškofa dr. A. B. Jegliča. Prav tako je bil izredno okrašen vhod v kapelo. Kapela sama pa je bila vsa v cvetju in zelenju, tako, da je tudi njena zunanjsčina pričala ob kako redki priliki se bo tukaj pel Te Deum.

O proslavi je poročal obširneje že včerajšnji »Slovenski list«. Kakor smo že mi poročali v nedeljo, se je slovesnost pričela v soboto popoldne, ko se je pripeljal ustanovitelj zavoda nadškof dr. A. B. Jeglič in z njim knezoškof dr. Gregor Rožman. Ustanovitelja zavoda je pričakoval v parku profesorji in vzgojni zbor s številnim dijaštvom. Zvečer ob 7 se je vršil orkestralni in pevski koncert. Poslopje zavoda je bilo krasno razsvetljeno. Radostno razpoloženje v parku pa so povečale še rakete, ki so švigale v zrak.

V nedeljo zjutraj ob 8 je v slavnostno okrašeni zavodovi kapeli daroval nadškof dr. Anton B. Jeglič zahvalno službo božjo, ki so se udeležili zastopniki državne oblasti, vojaštva, raznih prosvetnih institucij, profesorji zbor, mnogo bivših dijakov zavoda. Med drugimi so službi božji prisostvovali tudi baning. Dušan Sernec, brigadni general in mestni poveljnik Popovič, rektor univerze dr. Metod Dolenc, podžupan prof. Evgen Jarc, generalni vikar stolni dekan kan. Ignacij Nadrah, kot zastopnik ljubljanskega kaptlja, novomeški prošt Cerin, načelnik splošnega oddelka banske uprave Franc Vončina, zastopnik prosvetnega oddelka banske uprave prof. Ferjan in mnogo odličnih pedagogov ter zastopnikov drugih srednjih šol.

Ko so se udeleženci z zahvalno službo božjo in s »Te Deum« zahvalili Bogu za to, da je dal zavodu možnost 25 letnega lepega razvoja, so nato odšli v slavnostno dvorano.

Ob četrtna deset se je v dvorani pričela

slavnostna akademija

fn sicer s tem, da je dijaški orkester pod vodstvom prof. Hybaška zaigral »Venček jugoslovanskih biserov«. Nato so gojenci zavoda pokazali živo sliko, ki je alegorično ponazorjevala delo in uspehe dijaškega društva na zavodu »Palestine«. Ginljivo je bilo posebno, ko je ciril-metodijski odsek molil za Rusijo.

Slavnostni govor

je imel ravnatelj škofijske gimnazije prof. Anton Koritnik. Pozdravil je najprej vse zastopnike oblasti, vojaštva in duhovščine ter vse bivše gojence zavoda. Predvsem je pozdravil seveda ustanovitelja in dobrotnika zavoda nadškofa dr. A. B. Jegliča, nato pa knezoškofa dr. Gregorja Rožmana. Nadškof dr. A. B. Jeglič je pred 30 leti pričel z idejo, da bi se osnoval tak velik zavod. Z lastnimi ogromnimi žrtvami in s pomočjo vsega slovenskega ljudstva, mu je res uspelo zgraditi zavod. Nadškof dr. A. B. Jeglič je bil, ki in ta lastne stroške dal izsolati tudi vse učno osebje zavoda. Ljubzen, s katero je žrtvoval za ta zavod, ljubezen, s katero se je posvetil lepemu njegovemu razvoju, je rodila sadove, ki jih more Prezvišeni danes, po 25 letih z veseljem opazovati. To naj mu bo tudi v zadoščenje, da more videti sedaj sadove svojega dela, tako obilno blagoslovljenega od Boga, zadoščenje za vse težave, ki jih je doživel od leta 1898. dalje. V prav to dvorano je pred 25 leti privedel 26 mladeničev, prvih gojencev zavoda. Od teh 26 mladeničev je število gojencev, ki so študirali na zavodu, naraslo čez 2000. Veliki možje dobivajo spomenike po smrti, nadškof dr. A. B. Jeglič pa si je ustvaril spomenik sam; ta spomenik, ta zavod bo pričal poznim rodovom, kaj premore ljubezen ob naroda. Ni bilo samo malo težav, s katerimi sta se borila v teh 25 letih zavod in njegov ustanovitelj. Posebno prva razvojna leta niso bila lahka za prvo slovensko gimnazijo. Boriti se je bilo treba s težavami zaradi pomanjkanja slovenskih učnih knjig, ali ustanovitelju zavoda se je z energijo posrečilo, da je odstranil tudi te težave in da se je leta 1915 vršila prva slovenska matura, vsa v slovenskem jeziku.

Neprecenljive važnosti je to dejstvo, zakaj a tem so bili ustvarjeni vsi pogoji, ki so omogočili, da se je moglo vse srednješolstvo po prevratu v narodni državi naenkrat posloveniti. Naš nadškof je preveč ljubil svoje slovensko ljudstvo, in zato mu ni zidal gimnazije pomemnevalce. Prva matura je pokazala krasne uspehe in da ne bi bilo svetovne vojne, bi mogel zavod sedaj na tej prireditvi šteti še več abiturientov. Mnogo prostorov je moral namreč zavod odstopiti Rdečemu križu, ki je tu uredil vojaško bolnišnico. Saj so se morali gojenci sami umakniti v šentiviško ljudsko šolo. Bili so časi, ko je bilo v bolnišnici v zavodu osekrovanih nad 1000 ranjencev. Ogromno je bilo delo, ki ga je moral zavod tedaj izvršiti, zakaj tudi takrat je moral skrbeti za svoje gojence. Poleg tega pa je zavod sprejel pod svoje streho tudi 70 dijakov-beguncev s Primorskega. Da je imelo to velik pomen za naš narodni življenj, dokazuje dejstvo, da je okoli 40 Primorcev naredilo med in po vojni maturo na zavodovi gimnaziji in da danes deluje med Slovenci na Primorskem okoli 20 duhovnikov, gojencev zavoda.

Ko je bilo vojne konec in smo dobili narodno državo, so učitelji in učenci veselo zadibali. Bili so prepričani, da stopa zavod v novo dobo, dobo prostosti in svobodnega razvoja v narodni državi. Ali v to veselo prepričanje in pričakovanje so priče kmalu padali grenke kaplje razočaranja. Nepoznavanje razmer in deloma tudi strankarsko razburjenje sta povzročila, da so valovi strankarskega življenja zapluskali tudi ob ta mirni zavod. Deloma so tudi novi nazori o ureditvi šolstva v naši državi povzročili zavodu težke udarce. Zavod se je pričel v temeljih majati. Znova se je pričela pot prosjačenja, da se rešijo zavodu pravice, v prejšnji državi že pridobljene, a sedaj ogrožene. Zahvaliti se je modri uvidenosti našega ljubljanskega vladarja Nj. Vel. kralja Aleksandra I. in njegovi želji, naj bodo vsi njegovi državljani enakopravni in zadovoljni, dalje posredovanju odličnih osebnosti, tako nadškofa dr. Bauerja, in ustanovitelja Prezvišene nadškofa dr. A. B. Jegliča, da so vse ovire za miren in srečen razvoj zavoda minule.

Zavod začenja danes življenje drugega četrtnoletja. Zavod gleda v bodočnost z zaupanjem v Božjo pomoč in pričakuje, da mu bodo višji činitelji naklonjeni. Zakaj v zavodu imajo najboljše jamstvo, da bo mladina moralno patriotično in nacionalno vzgojena. Prav tako zaupa zavod v nadaljnjem zaupljivost svojih doseganjih dobrotnikov. Zavod ostane zvest svojemu doseganju programu, vzgojevati našemu narodu dober delaven in z narodom čuteč duhovski naraščaj, ter pošteno, značajno in temeljito izobraženo svetno inteligenco, zvesto Bogu, kralju in domovini.

Navedeno odobravanje je zaključil dovršeni govor gospoda ravnatelja.

Za tem je dijaški zbor zapel pesem »Pozdrav našemu kralju«. Orkester pa je zaigral odlomek iz druge Haydnove simfonije. Zbor je za tem zapel pesem »Noe z ladjo«. Gojenci so nato molili za zavod v staroslovensčini, grščini, latinščini, francoščini, novogrščini, ruščini, hrvaščini, češčini in bolgarščini. Za tem so zapeli »Obenaš« v slovenskem jeziku. V vojni padlih gojencev pa so se spomnili s pesmijo »Nazaj pa jih nis, nakar je igral kvartet s klavirjem. Naslednje točke so bile še pesem »Mak« in rajalni pohod z zbornom deklamacijo »Pesem Makabejcev«, nakar je bila krasno uspeša akademija zaključena.

Kip nadškofa dr. Jegliča v zavodih.

Na komerzu bivših gojencev

Proslava 25 letnice se je nadaljevala ob pol 7 zvečer. Pripravljen je bil komerz za vse došle bivše gojence, dobrotnike in prijatelje zavoda ter sedanjim profesorji in vzgojni zbor. Ko je prišel v slavnostno dvorano naš nadškof in ustanovitelj zavoda dr. A. B. Jeglič z vladiko dr. Gregorjem Rožmanom, ga je sprejela množica 180 bivših zavodskih abiturientov z viharним navdušenjem. V krasno razsvetljeni dvorani se je poseda vsa množica okrog pogrnenih miz, nakar je prof. Belec otvoril komerz bivših gojencev knezoškofijske gimnazije in pozdravil ustanovitelja dr. Antona Bonaventuro Jegliča in vladiko dr. Gregorja Rožmana. In zopet je donela dvorana v nepretrganem plosku velikemu Slovencu in dobrotniku naroda.

Nato je prof. Belec predal predsedstvo večera bivšemu zavodskemu gojencu in prvemu abiturientu škofijske gimnazije magistratu sv. svetniku Barletu. Svetnik Barle se je zahvalil in sprejel predsedstvo in ponovno pozdravil nadškofa dr. Antona Jegliča, nakar ga je prekinil aplavz navdušenih in hvaležnih gojencev. Zagotovil je ustanovitelju zavoda, da si je s škofijskim zavodom in gimnazijo postavil v srca bivših gojencev in vsega naroda nesmrtni spomenik, pred katerim bo vedno gorela večna luč hvaležnosti. Naj bodo bivši abiturienti zavoda danes kjerkoli po širni domovini,

Blagodejno deluje
ELIDA CREME DE CHAQUE HEURE
Idealna podlaga za puder

Jubilanti 25 letnega delovanja v školijskih zavodih

Na levi: Prof. dr. Ivan Knific, edini, ki poučuje že 25 let in hkrati praznuje 25letnico službovanja v zavodu. — Spodaj od leve na desno: S. Marijana Slapšak iz Mokronoga na Dolenjskem, 25 let perica v zavodu. — S. Barbeja Stare iz Medlike, sobarica 25 let. — Anton Pipan iz Zapog vodi gospodarstvo in kmetijstvo 25 let.

vedno se bodo spominjali svojega velikega dobrotnika in največjega Slovenca. Nato je pozdravil našega vladiko dr. Gregorja Rožmana, ki so ga vsi pozdravili z navdušenim ploskanjem. Spomnil se je vseh profesorjev, ki so jim v mladih letih ubijali v glavo najrazličnejše vede, ki so jih vsposobile, da so mogli nadaljevati svoje študije in tako postati vsak mož na svojem mestu, in preletkov, ki so jih z velikim trudom vzgajali, tako, da so ostali zvesti napisu, ki diči zavod, tudi v življenju. Danes pa so si prijatelji in veselo sede združeni ob mizah, da proslave ta redki jubilej. Če so skrbeli profesorji iz svoje bogate zakladnice znanja za duševno izobrazbo, potem pa je skrbel ekonom Alojzij Markež za njihova rdeča lica in dobri občutek po kosilu in večerji. Vsa dvorana je dala z gromovitim ploskom priznanje zaslužnemu možu, ki se je nad 20 let ubijal z gospodarstvom in krizami zavoda. In še danes po 25 letih je sprejel zavod z odprtimi rokami kot nekdanje gojence jih pogostil in pripravil vesel večer, kot ga morda niso in ne bodo doživeli nikdar več v življenju. Spomnil se je tudi vseh tistih, ki so odšli predčasno iz velike nadškofove družine, tistih, ki so morda največ žrtvovali za prosep in svoboden razvoj zavoda, 22 junakov, ki so njih imena vklesana v črni spominski plošči na stopnišču in ki so padli v boju za svobodo v letih svetovne vojne. Počutil je spomin vseh umrlih profesorjev in preletkov in drugih gojencev, ki jim je smrt prekinila delo v zavodu. Pozval je vse navzoče, da vstanejo in počaste njih spomin ter jim zakličejo »slava«.

Nato je opisal, kako zanimivo je, kje povsod je dobili danes zavodske gojence. V vseh službah in vseh delih naše države učijo in delajo bodisi kot profesorji ali uradniki in tako širijo kulturo, ki jo jim je zavod vsejal v srce. Povsod vrše svojo dolžnost vestno. O prevratu so za zaklenjenimi vratih pomagali snovati bodočo narodno državo in ob njenem postanku so čuvali njene meje ob Muri in Dravi, pripravljeni, žrtvovati tudi svoje življenje. Tako je postal zavod kvas, ki bo prekrasil naš narod in mu tako pripomogel do lepše bodočnosti.

Tudi v Primorju so bivši gojenci zavoda skoro edina velika opora trpečemu našemu narodu. Kot duhovniki ne skrbje za svoje ljudstvo samo kot dušni pastirji, ampak ga bodre k vztrajnosti in zvestobi do svojega naroda. In danes lahko rečemo, da povsod delamo in da nas bo vedno več.

V prepričanju, da zavod s svojim velikim kulturnim delom nikdar ne bo prenehal, je vprašal prezvišene vladiko dr. Gregorja Rožmana, če sme sebe in vse navzoče povabiti kar naprej na proslavo 50 letnice, kar mu je vladika tudi obljubil. Dvorana je sprejela obljubo z navdušenjem in govoril je zaključil z željo, naj bi bil ta večer res lep večer mladostnih spominov in prijateljstva. Pričela se je večerja, med katero je igral radio orkester. Razpoloženje je bilo najboljšje. Obujali so se spomini na mlada leta v zavodu. Med tem je sporočil predsednik večera, da so mnogi prijatelji zavoda pismeno in brzojavno sporočili svoje čestitke 25 letnici zavoda in se zlasti spominjali njegovega ustanovitelja dr. Antona Bonaventuro Jegliča. Tako so poslali svoje pozdrave, čestitke in želje še lepšemu razvoju minister dr. Anton Korošec, zagrebški nadškof dr. Bauer, bivši ravnatelj zavoda Janez Francišek Gnidovec C. M., škof skopljanski, tržaški in koperski škof dr. Alojzij Fogar, pomožni škof mariborski dr. Tomažič, splitski biskup Bonifacij, župan glavnega mesta Ljubljane dr. Puc, okr. načelnik ljubljanski dr. Andrejka, preds. višjega dežela, sodišča v Ljubljani dr. Anton Rogina, dekan teol. fakultete dr. Franc Lukman, prosvetni šef dr. Lončar, stolni prošt Andrej Kalan, franjevačka velika gimnazija v Visokem, Kuret, direktor sekretarijata slovenskih katoliških akademikov v imenu vsega slovenskega akademskega dijaštva, arhitekt Vancaš, graditelj zavoda, Ignacij Nadrah, semeniški ravnatelj, profesor teološke fakultete dr. Ujčič, samostan zagrebških sester Milosrdnic, splitsko semenišče, ravnatelj raznih naših srednjih šol, dr. Josip Tomineš, Maribor, Franc Novak, Josip Mazi, Kuno Hočevar, major Udir iz Tivata in misijonar Stanko Dobovšek ter še mnogi drugi bivši gojenci in prijatelji zavoda iz Jugoslavije in Primorja.

Spomenik kralju Petru I. v Sisku

Sisek, 21. septembra. AA. Spomenik pokojnemu kralju Petru Osvoboditelju je odkril zastopnik Nj. Vel. kralja Aleksandra, divizijski general Stojšič z besedami:

»V imenu Nj. Vel. kralja odkrivam spomenik blagopokojnemu kralju Petru Osvoboditelju«.

Po teh besedah je bila s spomenika odgrnjena bela zavesa, nakar so bili izvršeni obredi blagoslovitve. Spomenik predstavlja doprsen bronast kip, ki ga je izdelal prof. Jean Robert Ivanović. Podstavek je iz moslovškega granita. Veljal je preko 200.000 Din. Okoli spomenika so nasajene cvetlice. Na spomeniku stojijo besede: »Kralju Osvoboditelju Petru I. Velikemu mesto Sisek in srez 1930.«

Po končani blagoslovitvi je vojaška četa izstrelila častno salvo, z druge strani Save pa so ves čas pokali možnarji. Nad Siskom so krožila tri letala.

Po govorih in končanih svečanostih pred spomenikom so odšli povabljeni gostje v veliko dvorano hotela »Veliki kaptol«, kjer se je vršil banket. Banketu je prisostvovalo preko 200 povabljenec.

Zastopnik Nj. Vel. kralja divizijski general Stojšič je dejal:

»Povodom te lepe velike spominske slavnosti blagopokojnemu kralju in teh manifestacij zvestobe in udanosti kraljevskemu domu, ko ste v tako veliki meri dokazali vašo ljubezen in zvestobo do kraljevskega doma, posebno do Nj. Vel. kralja Aleksandra I., naj vam bo izrečena najlepša zahvala. Nj. Vel. kralj Aleksander I. je posvetil celo svoje življenje veličini svoje domovine in za dobro svojega naroda. Pokazal je pot, po kateri je treba iti, da postane država močna in silna. S svojim delom nam je pokazal, kako je treba delati, da bo domovina srečna in zadovoljna. Po tem potu, ki ga nam je pokazal naš kralj, bomo napravili našo veliko državo močno in v njej vse srečne in zadovoljne. V sreči naše domovine gleda kralj Aleksander svojo srečo in zadovoljstvo, živeli«.

Predsednik pripravljalnega odbora Teslić je predlagal pozdravne brzojave Nj. Vel. kralju, predsedniku vlade Petru Živkoviću in ministru vojske in mornarice generalu Hadžiću, ki so bili vsi sprejeti z navdušenjem. Predsednik Teslić je prečital na banketu pozdravne brzojave, ki so prispeli iz vseh krajev naše domovine. Med drugimi je bil prečitana brzojava ministra Sveglja. Po končanem banketu so gostje ostali še nekoliko časa v medsebojnem razgovoru, nato pa so odšli korporativno na kolodvor, da pozdravijo predsednika vlade generala Živkovića.

General Peter Živković je stopil po prihodu vlaka iz vagona. Pristopil je predsednik pripravljalnega odbora Peter Teslić ter ga pozdravil s kratkim nagovorom. Predsednik vlade je ostal v ljubeznivem razgovoru z gosti svečanosti nekoliko minut, nato pa se je vrnil v vagon, nakar je vlak odpeljal proti Zagrebu.

Došla je nova pošiljka

razne kuhinjske posode v razni prvotni kakovosti do največjih velikosti in po najnižjih cenah. Oglejte si bogato zalogo pri tržnici z železnino

STANKO FLORJANČIČ
Ljubljana Sv. Petra cesta 35

Ljubljana

Seja kršćanske šole, podružnice za stolno župnijo, je nočej, v torek, ob 8 v Jugoslovanski tiskarni.

Mestno načelstvo v Ljubljani opozarja na poziv Davčne uprave Ljubljana mesto k vložiti prijave dohodkov od zgradb za odmero zgradarine za davčno leto 1931. Prijave morajo biti vložene v času od 1. do 31. oktobra 1930. Več je razvidno iz razglasa, ki je nabit na mestni deski. Tozadevne tiskovine se dobijo pri Davčni upravi, Društvo hišnih posestnikov, v Jugoslovanski knjižarni, v trgovini Bahovec na Starem trgu in pri mestnem načelstvu. Izpolnjene pa je potem oddati pri davčni upravi ali pri mestnem načelstvu v predpisnem roku.

Trije fantiči po nedolžnem v sramoti. V sredo, dne 17. t. m. se je pripetila trem fantičem iz Galjevice, ali tako zvaljevali vasi zelo neprijetna nezgoda, ki je res niso zaslužili. O tem nam piše oče enega osramočenih fantičev: Z Ljubljane so se vračali domov Ivan M. Milan G. in Stanko P. Na poti so jih zamikala jabolka, lasi g. Maslela. Pobrli so nekaj jabolk, tedaj pa sta jih zagledali dve ženski, katerima je ob istem času zmanjkalo nekaj denarja. Pričeli sta kričati nad fanti in jih zmerjati. Fantiči so mislili, da kriči nad njimi lastnica jabolk, in so pričeli bežati. Za njimi se je pričela divja gonja po Galjevi. Ženski sta obvestili policijo, ki je poslala na fante stražnika. Fante pa so med tem zvedeli, da gre za tatvino denarja in ne zaradi jabolk, in so se prostovoljno javili na stražnici. Enega je splošno ustavil stražnik, ga vklepal in ga odvedel na stražnico na Dolenski cesti. Na stražnici so vse tri fante na kratko zaslišali, nato pa jih dva stražnika odvedla opoldne, ko so šli vsi učenci in dijaki iz šol domov, ljudje pa z dela, po vsem mestu na policijsko direkcijo na Bleiweisovi cesti. Na policiji so fantiče ostro zaslišali, spoznali pa so, da ne gre za nobene tatove in so jih izpustili. Prav po nedolžnem so ti mladi fante torej doživeli to veliko sramoto. Ljudje naj bodo zato vedno previdni, kadar koga obsojajo. Pripomniti pa je treba, da ti fantiči niso niti šli mimo hiše, kjer je bil denar ukraden, niti ne vedo, kje ta hiša stoji.

Samomor mladega delavca. O tem žalostnem dogodku smo prejeli od strani njegovega sorodnika sledeče dodatno poročilo, ki je naprošeni objavljamo: V soboto po šestih se je na Vodovodni cesti na stavbi Cvar naravnost v srce ustrelil delavec Bergant, ki je bil čuvaj na stavbi. Vzrok samomora je bila neozdravljiva bolezen. Kakor sta izpovedala Valentin Jese in pokojnikov bratranec, predelavec Andrej Eržen, ki sta tudi zaposlena pri g. inž. Tornogaj, je rajni Bergant te dni dobil nakazilo za v bolnišnico dvakrat, ne samo enkrat, ker je bilo nujno dokazano od g. dr. Jurečka in uradnika Podobnika. Pa je bil obakrat odklonjen radi pomanjkanja prostora. To je pravi vzrok samomora, ker ubogi fant ni videl v svojih bolečinah druge rešitve.

Gospodinj, javite prosta stanovanja za akademike na naslov: Akademika zveza, Ljubljana, Miklošičeva cesta 5.

Lekarne: Nočno službo imajo: Dr. Piccoli, Dunajska cesta 6 in Mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9.

Stanovanje dveh sob s kuhinjo, kopalnico in pritliklinami

v visokem pritličju v Dalmatinovi ulici se odda s 1. novembrom. Istotam se odda s 1. februarjem 1931 stanovanje dveh sob s kuhinjo in pritliklinami, tudi v visokem pritličju, primerno tudi za ordinacijo ali pisarno. S tem se nudi zobozdravniku, zobotehniku ali zdravniku zasebno stanovanje in prostori za ordinacijo, vse v visokem pritličju iste hiše. Pomudbe za obe stanovanji na upravo tega lista pod »Visoko pritličje«.

Maribor

Obletnica Slomske smrti. Jutri na dan obletnice smrti velikega lavantinskega vladike A. M. Slomskega bo v tukajšnji stolnici ob trideset letih osem jutraj mrtvaško sveto opravilo z libero za vselego pokojnika. Kakor vsako leto bodo številni Slomskovi častilci tudi jutri posejili ter okrasili njegovo večno počivališče na starem cerkvenem pokopališču.

Smrtina kosa. Umrli je v starosti 48 let vlakovodja dr. železnice Martin Klehofer, Pobrežje, Cankarjeva ulica 10. Pogreb bo danes ob 16 iz mrtvaškega mestnega pokopališča na Pobrežju.

Radi svetilke: kri... Pred malim senatom se je zagovarjal včeraj 21 letni delavec Mihael Jammer od Sv. Duha na Ostrnem vrhu. Obtožuje se, da je dne 22. aprila t. l. na Slemenu vrezal Antona Sršena z nožem v desno lice, tako da je Sršenov obraz trajno skračen. Obtožnica opisuje omenjeni dogodek sledeče: omenjenega dne okoli treh zjutraj je šla družba fantov iz vinotoka Antona Hauserbacha na Slemenu proti domu: Spredaj je nosil svetilko Alojzij Cvirni; za njim je šel Jammer, ki je dejal Cvirnu, da je bolje, da ugasne svetilko, ker itak ne zna svetiti. Proti temu pa je bil Alojzij Seršen, kar je povzročilo, da sta se Jammer in Seršen spoprijela. Tovarišem se je sicer posrečilo, da so ju ločili; v trenutku pa, ko se je Seršen razgovarjal z nekim drugim fantom, je Jammer potegnil nož ter ga porinil Sršenu v obraz. Jammer priznava dejanje; zagovarja pa se s silobranom. Razprava se je preložila. — Tudi sta se včeraj zagovarjala pred malim senatom, ki mu je predsedoval sodnik okrogne sodišča Lenart, Vincenc Lekš in Franc Mezgol, ker sta na koroskem kolodvoru kradla premog. Lekš je bil obsojen na tri mesece strogega zapora, Mezgol pa na dva meseca strogega zapora.

Gornje Pobrežje se elektrificira. Tudi se je v zadevi elektrifikacije gornjega dela Pobrežja vršila na licu mesta komisija z okrajnim načelnikom dr. Macinom na čelu; komisija je pregledala teren in proučila ter odobrila tozadevne elektrifikacijske načrte. V soboto so uslužbenci mestnega elektrificacijskega podjetja pričeli z napeljevanjem v Drevoredni ulici. Računa se, da bo izvedena elektrifikacija omenjenega dela Pobrežja že pred nastopom zime.

Izobraževalni tečaji Ljudske univerze. Tudi letos se bodo otvorili izobraževalni tečaji za vse predmete v obsegu snovi meščanskih šol. Preda-

vanja se prično dne 1. oktobra ob osmih na deški meščanski šoli v Krekovi ulici. Ob tej priliki se sprejemajo prijave; pismene prijave pa je poslati na naslov Ljudske univerze v Krekovi ulici 18.

Prijave za odmero davka na dohodek od zgradb za leto 1931. se morajo v smislu tozadevnega razglasa tukajšnje davčne uprave vložiti v roku od 1. do 31. oktobra. Kdor zamudi rok, plača kot kazen 3 odstotke odmerjenega davka oziroma 10 odstotkov, če prijave ne predloži na pismeni poziv v roku osmih dni. Obrazci prijav se dobe pri tukajšnji davčni upravi oziroma občinskih uradih. Prijave je treba vložiti za vsak zgradarini podvržen objekt, ki je v katastru posebej popisani. Za več objektov se vloži ena prijava samo takrat, če imajo isto hišno številko. Tudi za zgradbe, ki uživajo začasno davčno prostost oziroma olajšavo, je treba vložiti prijavo.

Gledališki abonma. Nove prijave se sprejemajo še do četrta, dne 25. t. m. pri gledališki blagajni dnevno od 9 do pol 13 in od 15 do 17. Cene kot lani.

Ljuta borba je bila zjutraj včeraj ob treh pred Vollgruberjevo kavarno na Frankopanski cesti. 27 letnega šoferja J. B. je stražnik pozval, naj se legitimira. Zadeva se je zaključila sledeče: B. je skočil v avto, udaril z železnim drogom po glavi trgovca Franca Potokarja, ki se je slučajno nahajal v bližini, da je padel v nezavest, izrgal stražniku pendrek in kanil nadaljevati vožnjo z avtomobilom. Na mah je šoferja obstopilo več stražnikov, ruvanje, premetavanje, hruse in truse... Šofer se je izrgal, skočil v avto in kanil zavoziti v skupino stražnikov in drugih, ki so stražnikom pomagali. Nazadnje pa so šoferja vendarle ukrotili, ukenili ter ga peljali v smer proti Tattenbachovi ulici...

Brivskim in lasničarskim pomočnicam in pomočnikom! Zbor brivskih in lasničarskih pomočnic in pomočnikov v Mariboru poziva vse tovariše in tovaršice v Mariboru kakor tudi v Celju in Ptuj, da pošljejo delegate na strokovni sestanek, ki se vrši v četrtek, dne 25. sept. 1930 ob 20.30 v restavraciji Halbwid v Jurčičevi ulici s sledečim dnevnim redom: 1. volitev novega odbora pomočniškega zbora, 2. referat delegata Zveze brivskih in lasničarskih pomočnikov Jugoslavije, 3. šola za strokovno izobrazbo, 4. slučajnosti.

Zahvala. Osrednje društvo nižjih poštinih in brzojavnih uslužbencev skupine Maribor, se prav lepo zahvaljuje častnikarstvu, denarnim zavodom, gg. tovarnarjem in trgovcem, kateri so jih tako obilno obdarili, ter cenjenemu občinstvu, katero je v tako obilnem številu kupovalo srečke ter se udeležilo dobrodelne tombole ter s tem podprlo prav lep uspeh.

Po ceni meso. Jutri zjutraj ob 8 se bo na stojnici pri mestni klavnici prodajalo 160 kg govejega mesa po 8 Din kg, in sicer na odjemalce največ po 2 kg.

Mariborčani so zdravi ljudje. V smislu tozadevnega poročila mestnega fizika se ni v času od 15. do 22. t. m. v mariborskem mestnem okolišu pojavil noben slučaj nalezljive bolezni.

Z lesive je padel 28 letni viničar Fr. Vrdo- vič iz Voseka in si pri padcu zlomil levo roko. Zdravi se v tukajšnji splošni bolnišnici.

Dobra hrana v javni kuhinji na Slomsko- vem trgu št. 6 v A-razredu opoldne in zvečer Din 8.30, v B-razredu Din 12.30, v C-razredu Din 14.30. Priglasite se!

— PEGE —

odstrani takoj in brez sledu "Creme Orizol" Dobiva se v lekarnah, drogerijah in parfumerijah. Zalo- ga: "Cosmochemia, Zagreb, Smičiklasova 29. Telefon 49-49

Celje

Fantovski praznik v Petrovčah.

Čeprav je bilo nebo vse solzavo ter je v jutranjih urah pošiljalo prav debele curke vode nad Savinjsko dolino, se fantje niso ustrašili. V trumah so dospeli iz Soštana, Vranskega, Dramelj, St. Jurja ter bližnjih župnij že v zgodnjih jutranjih urah in jim je bila prva pot v cerkev k Materi. Ob 8 zjutraj se je zbrala lepa četa župnijskih delegatov v dvorani g. župnika Jelovška, kjer so se fantje v dnevrem posvetovanju izrazili za čim živahnije prosvetno delo v prosvetnih društvih in lastnih fantovskih odsekih. Ob 10 so fantje napolnili skupno z domačim prebivalstvom slavnostno razsvetljeno romarsko cerkev ter prisluhnili miselnemu bogastvu in srčni iskrenosti besede pridigarja g. dr. Aleksiča, ki je v nemalo mlade duše za trojno ljubezen, ono do Boga, pa do izobrazbe in lastne grude.

Po sv. maši, ki jo je ob ubranem petju domačega cerkvenega pevkega zbora daroval žalski župnik preč. g. svet. Velnik, so fantje do zadnjega kotička napolnili prostrano županova dvorano. Po pozdravni besedi prosvetnega tajnika g. Peršna so izvolili soglasno za predsednika zborovanja kmečkega fanta Miha Juna iz St. Jurja ob Taboru. Prvi je povzel besedo celjski gimnazijci katehet g. Peter Korčič, ki je z navdušenjem besedo usmerjal mlada srea na pota božje ljubezni in božjega življenja. Fantje so njegovo besedo sprejeli z burnim pritrdjevanjem. Kot drugi glavni govornik je prosvetni tajnik g. Ivo Peršuh podal prezer sodobnih duhovnih gibanj in pokazal na odnose slovenskega fantovskega gibanja do njih. Po dveh glavnih govorih so se oglasili k besedi še fantje, ki so pokazali obudovanja in priznanja vredne govorniške zmoglosti. Bili so to kmečki fantje Ivan Goršek iz Vojnika, Pongrac Turnšek iz Polzele, Koren iz Soštana in Radevšek Tilek iz Zg. Ponikve. Končno je povzel g. katehet Korčič glavne misli tabora in jih znova in znova polagal v odprte duše fantov. Med živahnim pleskanjem in pozdravljanjem je nato predsednik Jan zaključil zborovanje.

Zarečih lito in razpamlitih sre so se fantje razšli, vsak izmed njih v prepričanju, da je doživel svoj dan, iz katerega mora zrasti bogata žetev za Boga in domovino. Popoldne pa so domači fantje uprizorili igro »Zakleti grad«, ki se je je udeležilo tudi precej udeležencev tabora.

800 hrvatskih železničarjev je napravilo prošlo nedeljo izlet v naše lepo Celje, ki se je pa ta dan čudno kujalo in nič kaj prijaznega lica bratskim gostom ni hotelo kazati. Kljub slabemu vremenu pa so bili gostje ves dan dobre volje in je Celje napravilo nanje prijeten vtis. Imeli so s seboj dobro društveno godbo, ki je ves dan neumorno svirala.

Lahkomišljenost se maščuje.

Ako pri nakupu mila za kopanje ne zahtevate izrečno Paracelsus lahko milo za otroke, tedaj skodujete zdravju svojega otroka. Tudi za sebe kupite samo Paracelsus liližno mlečno milo, pa bo Vaša koža nežna kakor otrokova. — Dobiva se v lekarnah, drogerijah in parfumerijah. — Paracelsus k. d., Zagreb 3.

DIŠAVE SLON

LEPOTICA SE JE ODLOČILA,

Lopa Janja se je omožila...

Po poroki reče lopa Janja:

„Kar zdaj Tebi, Janče dragi, pravim

Rada vedno vsakomur izjavim:

„Brez Albusa ni, dragoc, pranje!“

Tudi mladeničem povzroča veliko skrb pranje novega perila in posteljnine. Zelo važno je, da se perilo opere že prvič s takim sredstvom, ki ne škodi dragemu platnu, tkanini in nitim. Za take svrhe je že desetletja najboljšo sredstvo

ALBUS-TERPENTINOVNO MILO

Nedeljski sport

Prav za prav nedeljski sportni program se ni končal, ker se je morala glavna tekma, tekma za pokal JNZ, včeraj nadaljevati. Kaj takega se v Ljubljani še ni zgodilo. Sicer bi, da ni nastala tema, gotovo padla odločitev v podaljšku, kajti moštvo Saska je bilo zelo zmučeno in se je omejevalo le na obrambo. Na vsak način pa je bila ta tekma ena najbolj napetih iger v zadnjih letih. Tudi v tej igri so lahko igralci domačega moštva marsikaj videli, kar bodo s pridom uporabili. Pred vsem je SASK v jesenski sezoni že drugo izvenljubljansko moštvo, ki je pokazalo koristnejšo, nevarnejšo igro od domačega moštva. Pred leti so naša moštva gojila igro prodorov, dandanes pa, ko je postal tak način igre splošno v rabi, so pa pričela gojiti pretirano kombinacijsko igro.

Gotovo je to delna posledica, ker ni v napadu nobenega odločnega strelca. Tudi se žoga mnogo preveč dviga v zrak. Vse to so napake, ki se morajo čimprej opustiti.

V zadnjih sezonah je LNP odredil, da se igra na en dan po dve prvotestni tekmi. Zatorej ne razumemo, zakaj pokalna tekma na enem igrišču ogroža prvenstvo na drugem, ko je vse eno ali se vrši pokalna ali prvenstvena. Tudi je LNP ne glede na pokalno tekmo v nedeljo otvoril jesensko prvenstveno tekmo. V prvi tekmi sta si stala kot nasprotnika najmlajša prvotestna kluba, Svoboda in Grafika. Grafika, ki je odigrala svojo prvo tekmo v prvem razredu, je krst dobro prestala. Sicer je tekmo po lastni krivdi izgubila, vendar je z rezultatom lahko zadovoljna. Treba bo še dosti tekem, da bo pridobila potrebno rutino. Rezultat 3:1 je na vsak način ugoden, celo boljši, kot je bilo pričakovati. V dobri formi je novinec v drugem razredu Jadran. Odpravil je Reko nič manj kot z osmimi goli.

V Mariboru je gotovalo moštvo tvrde Kastner & Ohler iz Gradca. Dosegli so v dveh tekmah neodločne rezultate, pa čeprav niso pokazali posebne igre. Rezultat v soboto proti Rapidu je 1:1, v nedeljo pa proti Železničarjem 3:3.

Ne samo v Mariboru, temveč tudi v Zagrebu so imeli mednarodne tekme. Gostovala je dunajska Admira. Klub slavnega imena, ki v igrah v Zagrebu ni opravičil svoj sloves. Zagrebčani so razočarani in igra, kot jo je pokazala Admira, ni nič novega. Tudi v Ljubljani so nas renomirani profesionalni klubi razočarali. Nasprotno so pa slabša profesionalna moštva, ki niso tako sigurna zmage, zaigrala vse drugače. Nogometna tekma, če ni igrana z elanom in borbenostjo, je nezanimiva. Klubi kot so pa Admira in drugi vodilni na Dunaju, pa v Zagrebu zmagovali, ne da bi se borili. Včasih jim seveda tudi spodleti, nogomet je precej igra sreče. Naravno, da velja igranje brez volje bolj za dunajske profesionalce. Z madžarskimi klubi je precej drugače. Admira je igrala s Haskom 2:2, Gradjanski pa premagala s 3:1. Za Admiru so bile te tekme sprehod v Zagreb, za zagrebške pa težko da tista sola, kot so pričakovali.

Tretje kolo državnega prvenstva je končalo z zmagami favoritov. Le Hajduk je presenetil z visoko — 5:1 — zmago nad Concordio. Je pa tudi ta poraz razumljiv, ker je Concordia nastopila brez najboljšega moža, Premrla kot srednjega krilca. Belgrajska kluba sta odpravila obe Slaviji. Jugoslavija je Sarajevčane premagala s tesnim rezultatom 2:1, BSK pa s precej sreče v Osijeku Slavijo z istim rezultatom.

V Zagrebu so končale v nedeljo tudi lahko-atletске tekme poedincev za prvenstvo države. Doseženi rezultati so prav dobri, tako, da bomo na balkanskih igrah v Atenah uspešneje nastopili kot prošlo leto.

Ker je bila sportno pestrna nedelja, je naravno, da niso počivali kolesarji. Na 40 km dolgi krožni progi Grosuplje, Krka, Stična, Višnja gora, Grosuplje se je vršila kolesarska tekma za prvenstvo Triglavskega pododbora. To progo so morali dirkalci prevoziti štirikrat, skupno 160 km, juniorji le dvakrat, kar je znašalo 80 km. Zmagal je Deneš Erdeli od kolesarskega bataljona v času 6:22.7.4. Čas ni ravno dober, kar je zakrivila slaba in blatna cesta. V juniorski skupini pa je zmagal Redenk, član SK Diska iz Domžal v času 2:52.50.4. Prireditev je zelo dobro uspela in je letos ena zadnjih večjih kolesarskih tekem.

SASK : Ilirija 4 : 2 (1 : 1 — 3 : 1).

V pokalni tekmi, ki se je včeraj nadaljevala, je dosegel SASK srečno zmago. Ilirija, ki je bila v nedeljo očitno radi prekinjene tekme oškodovana, se še ni na igrišču dobro znašla, pa je že imela tri gole. Kriva je bila slaba igra obrambe, ki je silila preveč v napad in s tem pustila napad Saska nekrit. S tem je izpadla Ilirija iz pokalnega tekmovanja. Resnici na ljubo moramo ugotoviti, da je igranje podaljška naslednji dan v vsakem oziru zelo košljiva zadeva in v tako važni tekmi tudi krivična. Podaljšek je na mestu takoj po tekmi, nikakor pa ne drugi dan. Radi srečnega slučaja je SASK prišel nezasluzeno v finale. Da je naša trditve resnične, dokazuje izid tekme, ki se je nato odigrala.

Ilirija — SASK 3 : 0 (2 : 0).

Kajti Ilirija se je SASKu v redni igri temeljito revanžirala. Poraz 5 : 0 je prava slika razmerja obeh moštev, kajti SASK je imel ravno toliko od igre kot v nedeljo. Ilirija pa ni samo kombinirala temveč marljivo in ostro streljala. Napad v spremenjeni sestavi je bolj ugajal in z Doberletom v zvezi pridobil na prodornosti. Oman v desni zvezi je pa spretno izkoriščal desno krilo, kar je bilo tudi edino na mestu. Tudi ni bilo toliko igranja pa zraku, temveč žogo je podajalo prizemno. Rezultat 5 : 0 popolnoma odgovarja igri in domače moštvo je lahko ravno po včerajšnji igri videlo kako se mora igrati, da se zmaga. Nogometna zveza bo pa morala pokalne propozicije spremeniti in predvideti tudi take slučaje kot je bil nedeljski. Ne sme se dogoditi več, da bi moštvo nezasluzeno in le radi slučaja izpadlo iz take važnega tekmovanja.

Cerkveni vestnik

V »Domu za duhovne vaje« (Dom duhovnih vježba) na Vrhovcu v Zagrebu se bodo vršile duhovne vaje za dekleta od 29. septembra do 3. oktobra, in sicer v slovenskem jeziku. Gospodične, katere bi se rade udeležile duhovnih vaj, naj se izvolijo prijaviti do 27. septembra. Stroški za stanovanje in hrano znašajo za celo dobo duhovnih vaj 100 Din. Zagreb, Vrhovac 43. Uprava Doma Duhovnih Vježba.

Poizvedovanja

Od Snehberj do Savskega mostu pri Sv. Jakobu se je našlo kofo od avtomobila. Dobi se pri Zajcu, Pšata št. 44, p. Dol pri Ljubljani.

Iz društvenega življenja

Abiturijenti(nje)! Vpisovanje na univerzo se vrši od 25. septembra do 4. oktobra. Vse potrebne informacije za vpisovanje kakor tudi glede hran in stanovanja dobite ob času inškrpcije vsak dan od 9 do 12 v akad. klubu Danica, Akademski dom, Miklošičeva cesta 5. — Akademika zveza.

Zaprtje, lenost črev

je vzrok mnogih bolezni. 2—3 ARTIN-dražjeje, zvečer vzete, povzročijo zjutraj lahko in pravilno izpraznjenje. — Dobiva se v vseh lekarnah. — Vsebina škatle - 8 Din - zadostuje za 4—6 krat.

Izjava

Z ozirom na članek, izšel v mariborskem »Večerniku« z dne 18. t. m. pod naslovom: »Fala nekdanj in danes«, in v »Jutru« 19. t. m. pod naslovom: »Fala in tujski promet«, izjavljam, da sem bil 18 let gostilničar v Fali ter da sem do cela in v splošno zadovoljstvo zadoščal vsem sodnim potrebam tujskega prometa. Mimogrede omenjam, da g. Viktor Grahor doslej sploh ni bil gostilničar, ampak samo trgovec.

ALOJZIJ ILGO.

San Domingo po viharu, ki je pred poljubno dvema tednoma v par urah izpraznil glavno mesto Dominikanske republike (filipi) v razvaline, v katerih je našlo smrt okrog 8000 prebivalcev.

OTOK SOLZ

Neki ruski medicinar pripoveduje v berlinskem »Kulju«³ o groznem življenju na Solovčih, odločil se mu je po dveletnem ujetništvu pobežati. Po otokih in na celini z upornim sredstvom v mestu Kemj trpi ob belom morju več desetstisočev jetnikov. Politi vseh leve rube in nabirajo gobe ali nalagajo angleške in norveške parnike v Murmanu, velikoma pa sekajo gozdove. Pozimi morajo v gozdove vsi in vsak zdravnik, inženjer, kuhar itd. mora najmanj pol leta drvariti, preden dobi lužje delo. Pomnikanje, ki ga trpijo jetniki, je morda. Parniki so neusmiljeni do skrajnosti. Pileti traja delo od 3 jutraj do 11 zvečer. Kdo v tem času ni opravil svoje naloge, lahko delo še naprej, vendar pa mora ob petih jutraj biti na svojem mestu. Pozimi, ko se parnikom ne ljubi dolgo stati na mrazu, mora biti vsa dela končano do 8 zvečer. Zamodniki ne smejo delati nadar, marveč morajo do svetlobe stati nepremično na klođu in v presledkih klicati: »Jaz sem škodljivec!«⁴ Strašno je zgodaj jutraj gledati te na pol zmrznjene, onemoglo revede, ki s splošnimi ušmi od časa do časa sikajo: »Jaz sem škodljivec!«⁵ Naslednji dan dobe za kazen samo polovico te itak pičlega deleža hrane.

Ljudje umirajo v tisočih. Medicinar, ki je imel na skrbi 200 delavcev, je vsak dan stregel najmanj 90 bolnikov. S polno nalogo joča in kliča pa seveda ni mogel dosti pomagati. Bolnišnic seveda ni. Tudi mladi in močni ljudje morajo po večletnem trpljenju postati »škodljivci«. V Solovčih ostane jetnik najmanj 5 let, potem sme v Rusijo (z izjemo šestih mest: Petrograda, Moskve, Kijeva itd.). Če je pa slabo zapisan, mora v Sibirijo oziroma v taborišča za prisilna dela ob Arhangelsku. Tudi po teh taboriških seka na tisoče in tisoče jetnikov gozdove, irvoz pa je tako volik, da morajo pomagati še okoliške kmetije. Plaćani so tako, da gredo na koncu zime domov s par sto rublji dolga, katerega morajo prihodnje leto odslužiti. Kmet večkrat traji pokonča svojega konja, samo da bi se rešil prisilnega dela: brez vprege ga namreč ne morejo poslati, da bi vozil les na železnico...

Letos so jetniki težko pričakovali napovedanega Maksima Gorkoga, ki si je prišel ogledat taborišča. Med tistimi, ki so govorili z njim, je bil njegov stari znanec, Tatar od Volge, ki je romal v Solovke radi panislami-zma. Po dolgem razgovoru je zahteval od Gorkoga, naj pomaga jetnikom. Pomoč pa je izostala.

V sovjetski ječi

Londonski »Sunday Express«⁶ objavlja zgodbo sestre uglednega angleškega diplomata, ki se je pred vojno poročila z nekim ruskim velikašem in se naselila v Petrogradu. Po prevratu je njen mož seveda izgubil vse premoženje in je toliko časa sedel v ječi, da se mu je naposled omračil um. Angležinja, ki je glasom angleške postave še vedno angleška državljanka, je zdaj bratu poslala sledeče pismo: »Februarja so me ločili od ubogih otrok in zaprl, ker sem osumljena vohunstva. Še vedno sem v ječi. Ali za Boga milega, nikar me ne skušajte rešiti, ker bi bila sicer takoj ustreljena. Sicer še nisem izgubila upanja na rešitev, a opustite vsako misel na pomoč, ker bi s tem zapečatili moj konec...«⁷ — To pismo je iztiskoval sel, ki se mu je posrečilo z zavojem živili priti do jetnice. Njen brat ima velik vpliv in bi se lahko poslužil diplomatskega pritiska na sovjetske zastopnike v Londonu, pa se tega ne upa storiti, ker se boji, da bi GPU takoj usmrtila svojo žrtev.

Pogreb v Westminsteru

V londonski westminsterski opatiji smejo biti pokopani poleg članov kraljeve hiše samo ugledni, mednarodno znani književniki, znanstveniki in umetniki. Toda od najstarejše dobe angleške zgodovine uživajo izjemoma isto pravico tudi vojvode Northumberlandski. Nedavno umrlega vojvoda Northumberlandskega so seveda tudi pokopali v westminsterski opatiji. Navadno prinese v Westminster samo pepel poprej sežganih mrljev, toda vojvoda je v svoji oporoki prepovedal, da bi ga vpepelili in so morali ugoditi njegovi poslednji želji. V času, ko je dobila zgodovinska Northumberlandsk arodovina svojo pravico, seveda še ni bilo krematorijev. Z državno zastavo pokrito krsto je prineslo v starinsko cerkev osem grenadirjev v rdečih paradnih suknjah, nakar so jo postavili na mrtvaški oder. Med tem je igrala godba. Za krsto je šel 18letni sin pokojnega, sedanjí vojvoda Northumberlandski, njegova dva brata in stric, lord William Percy. V cerkvi so bili navzoči kraljev zastopnik, lordi, delegati različnih društev in veliko farmarjev iz Northumberlandovih graščin.

Kako se je milijonar maščeval nad vlomilci

Artur Cutten je milijonar iz Chicaga. Svoje bogastvo si je pridobil z žitno trgovino. Leta 1922, so ga v njegovi vili napadli tatovi, ki so hišo oplenili, njega in njegovo ženo pa zaprli v klet, v kateri sta se skoro zadušila. Cutten je prisegel, da se bo maščeval nad tatovi. Zvedel je, da je tatinska tolpa obstojala iz devetih oseb in nadel si je nalogo vseh devet vlomilcev spraviti v ječo. To se mu je posrečilo, trajalo je pa celih osem let, preden se je zadnji izmed devetih, naveličan neprestanega zasledovanja, sam javil policiji, ki ga je spručila na varno. Lov, ki ga je Cutten uprizoril na vlomilce, še ni bil tako zelo drag. Stal je »samo«⁸ 30.000 dolarjev (1.700.000 Din). Te dni je stal vlomilec št. 9 pred sodiščem. Bil je to neki Kasper Rosenberg, ki je obširno pripovedoval, kako ga je Cutten osem let neprestano zasledoval, tako da ni imel niti za trenutek mira. Nič več ni mogel vzdržati zasledovanja in zato se je sam javil policiji. Ko je bilo Rosenbergovo zasliševanje končano, je stopil pred sodnika Cutten in na začudenje vseh prosil sodnika, naj spusti obto-

ženca na svobodo, da mu s tem omogoči začeti novo in boljše življenje. Sodnik je ugodil tej prošnji, posebno še, ker se je Cutten zavezal, da bo skrbel za Rosenberga in mu preskrbel zaslužek.

Razburljiv prizor v cirkusu

V cirkusu Fischer, ki gostuje v Brucku ob Muri, se je pri ogledovanju divjih zveri pripetil razburljiv slučaj. Neka 22letna gospodična, ki je s svojimi znanci obiskala cirkusko predstavo in si med odmorom ogledovala kletke divjih zveri, je hotela levo vreči kosček sladkerja in ga skozi omrežje pomolila levo. V tem trenutku je lev skočil proti njeni roki in jo močno udaril s svojo šapo. S kremplji je potegnil kožo z roke in gospodična je vsled bolečin in strahu omedlela. Cirkuski nastavljenici so jo takoj potegnili proč od kletke. Rana sama na sebi ni posebno huda, vendar pa je nevarnost, da se zastrupi.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Torek, 23. sept.: 12.00 Dnevne vesti — plošče, 13.00 Čas. borza, plošče. — 18.00 Koncert radio-orkestra — 19.00 Prof. Fr. Pengov: Izbrani ali koristni efekti stroja. — 19.30 Dr. Ivan Grafenauer: Nemščina. — 20.00 Plošče. — 20.30 Prenos iz Zagreba. 22.30 Poročila in časovna napoved — plošče.

Sreda, 24. septembra: 12.00 Dnevne vesti — plošče, 13.00 Čas. borza, plošče, 18.00 Koncert radio-orkestra. 19.00 Sokratov zagovor, recitacija, g. Valo Bratina. 20.00 Koncert godbe Dravske divizije. 22.00 Časovna napoved in poročila.

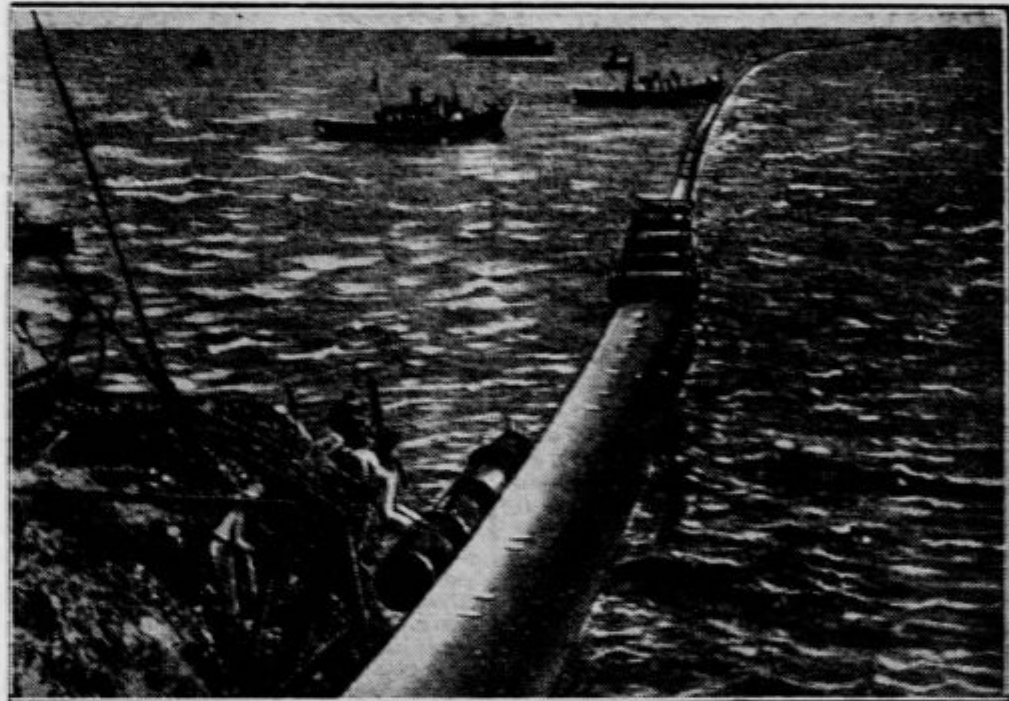
Drugi programi

Sreda, 24. septembra:

Belgrad: 12.45 Koncert radio kvarteta. 17.30 Koncert radio jazz orkestra. 19.30 Iz literarnega in umetniškega življenja. 20.00 Pevski koncert. 21.15 Koncert radio kvarteta. — Budapest: 17.00 Popoldanski koncert zabavne glasbe. 20.00 Violina in klavir. 23.00 Koncert cigan. orkestra. — Dunaj: 17.35 Beethoven in narodna glasba, predavanje. 19.00 Alpska pota, predavanje. 19.30 O nastanku časopisa, predavanje. 20.05 Operetna glasba, nato večerni koncert jazz ork. — Milan: 19.30 Večerni koncert zabavne glasbe. 20.40 Varietna glasba. — Praga: 20.00 Koncert ljudske glasbe. 21.00 Pevski koncert. 21.25 Koncert komornega kvarteta. — Langenberg: 20.15 400 letnica anglikanske veroizpovedi; predavanja in koncert. — Rim: 20.35 Simfonični koncert. — M. Ostrava: 20.30 Slovanske pesmi. 21.00 Plošče. 21.25 Koncert komornega kvarteta. — Leipzig: 19.30 Koncert plesne glasbe. 21.00 Književna ura. 22.30 Zabavni večer.

Henry Ford (na levi) na sprehodu v Baden-Badenu, kjer se zdravi.

Izrada morske vodne sile. Francoski fizik Georges Claude je, kakor smo že poročali, napravil načrt, po katerem bi s pomočjo 2000 m dolge in 1,60 m močne jeklene cevi znatne razlike vodne temperature na površini (30°) in v globlini (5°) v zalivu Mantanza (Kuba) izkoristil za pridobivanje vodne sile. Pri tozadevnih delih so sedaj napravili velik korak naprej. Glavna težkoča je bila potopitev cevi, kar se je po dvakratnih ponesrečenih poskusih sedaj končno posrečilo.

Klatež

Iz sibirskih spominov. Povest. A. J. Maksimova.
Prevel in s pripombami popolnil Ivan Hribar.

»Čemu si se nastanil v gostilnici? ... Je-li to mo- goče?«⁹ vzroji spoštovani trgovec. »No, prijatelj Aleša, tega nisem pričakoval od tebe ... Hej, Osip, Ivan, hitita po stvari mladega gospoda in opravita hitro!...«¹⁰ naroči, niti ne vprašavši me, bode-li mi prijetno nastaniti se v njegovi hiši.

Na to doda, obrnivši se k meni:

»Pri meni se naseliš, prijatelj moj ... Takoj po- dajo obed ...«¹¹

»Ne smem vas nadlegovati ... zdelo se mi je po- trebno braniti svojo samostanost.«¹²

»Kaj, kako?«¹³ preruši moje besede dobrodušni Varlamov. »Tvoje nemške ceremonije mi niso všeč. Mi nismo Nemci, temveč ruski ljudje: kar imamo na srečo, to imamo na jeziku ... Ješ, pij, ukazuj in bodi ko pri sebi doma. — Nič ne razmišljal, stvar je go- tova. V tem, ko jaz končam s temi gospodi, se sezna- niš z mojo hčerko ... Ho, ho, videl boš kakšno ra- zumno deklico imam ... Saša, hoj Saša, pridi k očetu.«¹⁴

Komaj pokliče hčerko, že se pokaže v durih ka- bineta prekrasna sedemnajstletna deklica, strunna, očarljiva, vesela, z živahnim, zavist budočim nasme- hom na črešnjavih ustnicah.

»Ti si me klical, papaša?«¹⁵ vpraša z mehkim, du- šečim glaskom.

»Da, mila moja! ... Izročam ti v skrbstvo sina svojega najboljšega prijatelja in dobrotnika ... Skrbli,

da mu ne bo dolgčas, da mu bo prijetno ... Sicer pa je odveč tebi naročati, prismojca! ...«¹⁶

Mlada deklica se ozre po meni in svetla rdečica zaigra na njenih licih. Neznansko lepa je bila! ... Omračen, očaran, oslepljen sem bil ... Njene velike črne oči, katere so obrobale ponosne temne trepal- nice, so se iskrale v magnetičnem žaru. — Čarobna moč njenega božanstvenega pogleda je napravila name neizbrisljiv utis ... Začutil sem nekaj nerazum- ljivega, čudnega ... Neka neodoljiva sila me je vlekla k tej deklici ... Svojih zameglenih oči kar ni- sem mogel odvrniti od njene očarujoče glavičice, ob- robljene z gostimi, snopi črnih kodrov. Oh, angel je bil to, ki je trenutno obvladal moje srce, dušo, voljo in razum! ... Moj Bog, moj Bog, kako neznansko lepa je bila!

Aleksej Kuzmič obmolknje. Zakrivši si z rokami obraz, pogrezne se v težke misli. Nisem ga smel mo- titi. Molčal sem in pričakoval nadaljevanja njegove gniljive pripovedke.

IV.

»Ne vem, kako dolgo sem imel navdušeno uprte oči na deklico, ne da najdem besedi za pozdrav.«¹⁷ je nadaljeval Starcev po dolgem premišljevanju. »Zbe- gan, onemel, si nisem nikakor mogel dati jasnega računa o tem, kar se je okrog mene godilo. Hči Var- lamova, čutivša končno sožalje z mojim položajem, je stopila k meni, me prijala za roko in dejala:

»Pojdva v obednico ... Oče pride kmalu za nama ...«¹⁸

Ta iskrena dekličina priprostost, kateri ni bilo primere, njena otročja naivnost, je napravila name neizrekljiv vtis. Bil sem omračen, očaran, oslepljen! Začutil sem se v položaju potnika, ki je dolgo blodil

po vročem pesku puščave in je slučajno prišel do razkošne zelenice. Ni mi bilo treba dolgih opazovanj, da sem se prepričal, kako je Saša bila deležna skrbne izobrazbe, katera je ob naivni priprostosti deklice delala globok utis ...

Ura je prešla ko minuta. Zaglobljen v pogovor z dražestno deklico, nisem niti opazil, da nama je Var- lamov stopil za hrbet.

»Vidva klepečeta in klepečeta, juha pa postaja hladna in pirožki!«¹⁹ se smode ... Sedimo za mizo deca moja.«²⁰

Ne vem zakaj, a poslednje besede so donele za mene skrajno prijetno.

»Govorim zato tako,«²¹ je nadaljeval Varlamov, od- kazujoč mi prostor poleg hčerke in nalivajoč si obilen kozarek jancevke, »ker sina svojega spoštovanega prijatelja Starceva smatram za svojega sina ... Za- pomni si, Saša: on je tvoj pobratim. Poljubila se v potrdilo pobratimstva.«²²

Lahna rdečica je zopet oblila lica moje sosede. Navajena brez ugovora ubogati svojega očeta, je nag- nila svojo glavičico k meni in jaz, drhteč razburjen, sem pritisnil na njeno snežnobelo čelo vroč poljub. Čutil sem, da ta slučajni nepričakovani poljub ni bil dokaz čiste, mirne, bratovske naklonjenosti, nego raz- blesk gorečega neuklonljivega čuvstva prve ljubezni.

Kaj vam morem povedati še več? Dosti je, ako rečem, da ni še končal dan, meni pa se je zdelo, da sem sestavni del rodbine, ki me je tako pristrano spre- jela. Počutil sem se, kakor doma: bilo mi je dobro in udobno.

²² »Pirožki«²³ so polniete, katere Rusi prigrizujejo k juhu in katerih pri nobenem obodu ne sme manjkati.

Rusija na lesnem trgu

Statistika članstva OUZD v Ljubljani je gotovo zelo dober gospodarski barometer, ki omogoča pravilno diagnozo gospodarskega položaja. Svoječasno smo že podali najvažnejše podatke iz statistike delavskega zavarovanja. Danes pa podajamo statistiko zavarovancev v tekočem letu.

	1928	1929	1930
I.	89.165	84.670	90.238
II.	81.838	83.520	90.736
III.	83.093	84.620	92.989
IV.	85.066	80.139	96.584
V.	89.512	95.790	101.744
VI.	92.531	99.790	103.214
VII.	92.202	101.534	102.275
VIII.	93.637	102.599	102.297

Iz te statistike je razvidno, da je število zavarovancev v avgustu v primeru z julijem ostalo skoro neizpremenjeno. Normalno pa je, da se zaradi dotoka sezonskih delavcev v avgustu članstvo poveča. Lani se je povečalo za 15%.

Podrobna statistika kaže, da je pojave v zad-

»Naše gorice«, glasilo Vinarskega društva za dravsko banovino in vestnik vinarske in sadarske šole v Mariboru, mesečnik za pospeševanje kmetijstva, 9. številka, september 1930, so izšlo s sledečo vsebino: 1. Dragemu prijatelju v spomin. 2. Ant. Puklavac s sliko. 3. Vinarska opravila v septembru. 4. Sadjarska opravila v septembru. 5. Gniloba na grozdju. 6. Ovinjenje sadov. 7. Društvene vesti. 7. Poročila o stanju vinarstva v dravski banovini. 8. Drobiz. 9. Kmet. šolstvo. 10. Meteorološka opazovanja. — Ta za našega kmetovalca prepotrebni mesečnik dobi vsak član Vinarskega društva za dravsko banovino v Mariboru, brezplačno, če plača letno članarino 80 Din.

Borza

Dne 22. septembra 1930.

DENAR

V današnjem deviznem prometu so ostali tečaji v glavnem neizpremenjeni. Popustila je deviza Trst. Promet je bil zelo znanen, posebno v devizi London, nadalje v devizah Praga in Curih. Privatno blago je bilo zaključeno v devizah Berlin, London in Trst, dočim je devize Curih, Newyork in Praga dala Narodna banka.

Ljubljana. (V oklepajih zaključni tečaj.) Amsterdam 2276.50 blago, Berlin 1344.25—1347.25 (1945.75), Bruselj 787.52 bl., Budimpešta 988.78 bl., Curih 1094.40—1097.40 (1095.90), Dunaj 797.27 bl., London 274.07—274.87 (274.47), Newyork 56.265—56.465 (56.365), Pariz 221.88 bl., Praga 167.17—168.97 (167.57), Trst 294.50—296.50 (295.50).

Zagreb. Amsterdam 2273.50—2279.50, Berlin 1344.42—1347.42, Bruselj 787.52 bl., Budimpešta 987.28—990.28, Curih 1094.40—1097.40, Dunaj 795.77—798.77, London 274.07—274.87, Newyork 56.265—56.465, Pariz 220.88—222.88, Praga 167.17—167.97, Trst 294.642—296.642. — Skupni promet brez kompenzacije je znašal 7.7 milijonov Din.

Belgrad. Berlin 1344.50—1347.50, Budimpešta 987.28—990.28, Curih 1094.40—1097.40, Dunaj 795.17—798.17, London 274.07—274.87, Newyork 56.26—56.46, Pariz 220.84—222.84, Praga 167.17—167.97.

Curih. Belgrad 9.12875, Amsterdam 207.725, Atena 8.675, Berlin 122.78, Bruselj 71.875, Budimpešta 90.255, Bukarešta 3.07125, Carigrad 2.4425, Dunaj 72.755, London 25.0475, Madrid 56.20, Newyork 515.85, Pariz 20.245, Praga 15.2975, Sofija 3.785, Trst 20.985, Varšava 57.75, Kopenhagen 137.90, Stockholm 138.50, Oslo 137.85, Helsingfors 12.95.

Dinar notira: na Dunaju (deviza) 12.54025, (valuta) 12.48.

VREDNOSTNI PAPIRI

Danes je postal promet v državnih papirjih živahniji. V večini papirjev je prišlo do zaključkov, kar je bilo do sedaj izjema. Tečaj vojne škode kakor tudi 7% investicijskega posojila, nadalje tudi dolarski papirji. V bančnih papirjih beleži promet Poljo-banka po neizpremenjenem tečaju, nadalje se je v teku sestanka uveljavila Prastrediona. Industrijski papirji so ostali v glavnem neizpremenjeni. Zaključena je bila edino Trboveljska po nazadujočem tečaju.

Ljubljana. 8% Bier. pos. 98 bl., 7% Bier. pos. 87 bl., Celjska 160 den., Ljublj. kred. 122 den., Prastrediona 925 den., Kred. zavod 170—180, Vevče 124 den., Stavbna 40 den., Sešir 105, Ruše 280 do 300.

Zagreb. Drž. pap.: 7% inv. pos. 87—88.25 (87), vojna škoda ar. 438.25—439, kasa 438.50—439 (438.50), 12. 438—439 (438, 438.50), 8% Bier. pos. 97.25—97.75 (97.50), 7% Bier. pos. 85.75—86 (85.875), 7% pos. Drž. hip. banke 85.375—86.75, 6% begl. obv. 75—76 (75). Bančne delnice: Ravna gora 75 den., Hrvatska 50 den., Katoliška 36—40, Poljo 56—56.50 (56), Kreditna 96 den., Union 191—194, Jugo 77.50—78.50, Lj. kred. 122 den., Medjunarodna 66.50 den., Narodna 8175—8300, Obrtna 36 den., Prastrediona 922.50—925 (922.50—925), Etno 152.50—160, Srbska 178 den., Zemaljska 130—133, Industrijske delnice: Nar. sum. 25 den., Guttman 152.50 den., Slaveks 60 den., Slavonija 200 den., Danica 103 den., Pivara Sar. 180—190, Drava 215 d., Sečerača Osjek 310—331, Nar. ml. 20 d., Union 110 den., Vevče 124 den., Ragusen 397—400, Oceania 200 den., Jad. plo. 550—600, Trboveljska 389—390 (389, 391), Cement Split 250 den.

Belgrad. Narodna banka 8400, 7% invest. pos. 80.50—90.50, agrari 55.50—56.50, vojna škoda 452.5, 12. 461.50, 7% pos. Drž. hip. banke 80—89.75.

Dunaj. Podon.-savsko-jadran. 90.20, Wiener Bankverein 17.70, Creditanstalt 47.30, Escomptes, 150, Zivno 91.75, Aussiger Chemische 172.50, Mundus 150, Alpine 24.00, Trboveljska 48.25, Rima Murany 82.50.

Les

Na ljubljanski borzi je bilo zaključeno: 1 vagon hrastovih drv, 2 vagona bukovih drv in 2 vagona smrekovih desk. Tendence neizpremenjena.

Zitni trg

Na svetovnih tržiščih traja nadalje slaba tendence. Tudi pri nas vlada slejko prej v kupitju mrtvilo. Interes je slab, pa tudi trgovci in producenti ne oddajajo blaga. Zahteve so razmeroma visoke: od 165—167.50. Zadnje čase se pojavlja kot močan kupec Priv. izv. d. d.

Novi Sad. Fižol bač., sr. 330—350. Vse ostalo neizpremenjeno. Promet: 33 vagonov pšenice, 1 vagon ovs, 2 vagona ječmena, 15 vagonov koruze, 9 vagonov moke, 9 vagonov otrobov. Tendence neizpremenjena.

Budimpešta. Tendence mlačna. Promet srednji. Pšenica okt. 15.35—15.37, zaklj. 15.35—15.36, marec 16.80—16.85, zaklj. 16.80—16.81, maj 17.20—17.24, zaklj. 17.20—17.21, rž okt. 8.92—9.06, zaklj. 8.97—8.98, marec 10.16—10.31, zaklj. 10.22—10.23, koruza sept. 14.45, maj 13.34—13.41, zaklj. 13.40—13.43, tranzit maj 12.80.

njem meseca pripisovati izpadu v lesni stroki. Tu se namreč omejuje obratovanje in čitali smo tudi že o popolni ustavitvi dela na žagah. Položaj na lesnem trgu je neugoden zaradi obilnega dumpinga Rusije na vseh evropskih tržiščih lesa.

Po podatkih dr. K. Uhliga v »Prager Presse« se je avstrijski izvoz lesa v prvi polovici zmanjšal od 584 na 461, češkoslovaški od 288 na 231, poljski pa od 667 na 543 milj. Kē. Posebno so z izvozom ruskega lesa prizadeti srednjeevropske države, med njimi tudi Jugoslavija. Skupno je znašal naš izvoz stavbnega lesa v prvih mesecih l. 1.797.1 milj. Din v primeru z 850.9 milj. Din v prejšnjih letih. Posebno je razvidno nazadovanje izvoza lesa v juniju: letos je znašal izvoz v juniju 109.9 (julija lani 168.7), v juliju 101.5 (julija lani 153.1) milj. Din. Na nemškem trgu je Rusija izpodrinila vse tekmece: tako je znašal v juliju 1930 uvoz (v oklepajih julij 1929; vse v tisočih ton): Rusija 233 (88), Finska 164 (193), Poljska 142 (284), CSR 70 (84), Švedska 86 (31), Avstrija 32 (41), Litva 21 (51), USA 19 (19), Romunija 11 (17), Letonska 8 (19), Jugoslavija 2 (7).

Hmelj

Savinska dolina: Dobro tri četrtine pridelka je že v rokah kupcev. Povpraševanje po letošnjem hmelju je trajno živahno in so se cene uveljavile. Za izbrano gladko-zeleno blago se plača 9—11 Din, za srednje 7—9 Din in za slabše 6—7 Din za kg. Producenti, ki še niso prodali, pa se dobro držijo in zahtevajo še višje cene.

Vojvodina: Povpraševanje je naraslo in cene so se ustale na 5—8 Din za kg. Zadnje dni je prišlo več inozemskih trgovcev ter je postala kupčija živahnija.

Češkoslovaška: Povpraševanje po dobrem in prav dobrem blagu je vedno večje in tudi kupčija vedno živahnija. Cene so se nekoliko dvignile in so zelo čvrste. Za češki hmelj se plača 13—20 Din, za ostali češki hmelj pa 11—13 Din za kg.

Nemčija: Razpoloženje na nürnbérškem trgu je še vedno zelo mirno, promet srednji, cene pa so se uveljavile. Za hallertauski hmelj, ki se trži največ, se plača 12—23 Din, za gorski 9—15 in za württembérški 21—26 Din za kg. (»Sl. hmeljar«.)

Nürnberg. 22. sept. as. Danes je bilo pripeljanih na trg 300 bal, prodanih pa je bilo 150 bal. Kupčija je bila največ za hallertauski hmelj po 55 do 80 mark, sklenjena pa je bila tudi majhna kupčija za badenski hmelj po 80 mark. Povpraševanja je bilo danes več. Razpoloženje je bilo neizpremenjeno, za inozemski hmelj pa ni bilo nobene kupčije.

Zivina

Dunajski goveji sejem. (Poročilo tržnice Edv. Saborsky & Co., Dunaj.) Na prosti trg je bilo pripeljanih 2500 goved, in sicer iz Jugoslavije 151. Na kontinentalnem trgu pa je bilo 42 poljskih goved. Cene: volji najboljši 2.05—2.10, I. 1.60—1.80, II. 1.40—1.60, III. 1.20—1.35, krave I. 1.20—1.40, II. 1 do 1.10, biki 1.10—1.45, klavna živina 0.60—0.90. Tendence: najboljši volji so obdržali ceno, vse ostalo blago pa se je pocenilo za 10 grošev.

Iz službenih objav

Razglasitev konkurze o zapuščini Baseta Ivana, stajbenika v Trnavi, zastop. po zap. kuratorju Jožefi Basle, zasebnici pri St. Rupertu (okraj Vransko). Konkurni sodnik Zdošek Josip, starešina okrajnega sodišča na Vranskem. Upravnik mase dr. Godnič Josip, odvetnik v Vranskem. Prvi zbor upnikov pri okrajnem sodišču na Vranskem dne 14. oktobra 1930 ob 10. uri. Oglasiivni rok do 20. oktobra. Ugotovljeni narok pri okrajnem sodišču na Vranskem dne 30. oktobra 1930 ob 10. uri.

Razglas o razgrnitvi načrta o nadrobni delitvi skupnega zemljišča posestnikov iz Sockeja. Načrt o nadrobni delitvi v katastrski občini Podstreda ležečih, v zemljejknjizni vlogi št. 35 vpisanih parcel bo na podstavi § 95. zakona z dne 26. maja 1909. dež. zak. št. 44 od dne 30. septembra 1930 do včetega dne 15. okt. 1930 v pisarni občinskega urada v Podstredu razgrnjen na vpogled vsem udeležencem. Omejitev načrta s kolei na mestu samem se je že izvršila. Načrt se bo pojasneval dne 2. okt. 1930 v času od 14. do 15. ure v hiši Antona Kuneja v Sockem hsi, 45.

Razid društva. Krajevni odbor Udruženja vojnih invalidov, vdov in sirot v Boh. Bistrici se je v zmislu sklepa občnega zbora z dne 10. avgusta 1930 prostovoljno razšel.

Preklis. S sklepom okrajnega sodišča v Kočevju je bila Zupančič Jožeta, stanujoča v Kočevju št. 158, zaradi umobolnosti omejeno preklisana. Za skrbnika-pomočnika je bil postavljen Avgust Verderber, gostilničar v Kočevju.

Dražbeni oklic. Dne 28. oktobra 1930 dopolne ob pol 10 bo pri sodišču v sobi št. 5 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga k. o. Vransko. vl. št. 227 in 188, ter vl. št. 45 k. o. Tešova. Posestvo pride na dražbo v dveh skupinah in sicer: 1. skupina vl. št. 45 k. o. Tešova in Vransko vl. št. 227. cenilna vrednost 55.976.50 Din, najmanjši ponudek 57.320 Din; 2. skupina vl. št. 188 k. o. Vransko (hiša) cenilna vrednost 65.200 Din, najmanjši ponudek 32.600 Din. K nepremičnini zemljiška knjiga vl. št. 45 k. o. Vransko spadajo pritlikline v cenilni vrednosti 18.169 Din. — Okrajno sodišče na Vranskem.

Razglas o licitaciji.

Na osnovi pooblastila kraljevske banke uprave Dravske banovine v Ljubljani in v smislu zakona o državnem računovodstvu ter pravilnika o izvrševanju odredb oddelka B. Pogodbe in nabave, tega zakona razpisuje uprava banovinske javne bolnice v Murski Soboti l. pismeno oферtalno licitacijo za nabavo materiala za posteljno in telesno perilo, volnenih odev in usnjenih brezpetnikov (cokl) na dan 16. oktobra 1930 ob 11 pri upravi banovinske javne bolnice v Murski Soboti.

Hranilni in posojilni konzorcij, zadr. drž. uslužbenec s sedežem v Ljubljani, Izredni občni zbor se vrši v torek 7. oktobra 1930 ob 19. uri v združnem lokalu, Aleksandrova cesta 5. Določitev najvišje vsote, do katere sme upravni odbor konzorcija zadolžiti združno v svrhu graditve lastnega doma na osnovi pooblastila rednega občnega zbora z dne 20. marca 1930.

Oeconomia perennis

Oeconomia perennis. Die Wirtschaftslehre der Menschheitsüberlieferung im Wandel der Zeiten und in ihrer unwandelbaren Bedeutung. In drei Bänden von Anton Orel. — Erster Band: Eigentum und Arbeit, 1930. Matthias-Grünwald-Verlag — Mainz. 445 strani.

Pod tem naslovom je izšel prvi zvezek prve knjige ogromnega dela, ki si ga je zastavil v Nemški Avstriji Anton Orel izvršiti v petih knjigah in z njimi napraviti »revijo modernega pojmovanja gospodarstva«, kakor nosi naslov celotno zasnovano delo. V tej prvi knjigi obravnava problem »lastnine in dela«. Lep uvod je napisal opat cistercianskega reda dr. Alojzij Wiesinger iz Schlierbacha.

Kot znano sta se lansko leto na katoliškem socialnem zborovanju junija meseca na Dunaju udarili dve struni, katerih prva je zastopala tako zvano katoliško-solidaristično, druga pa katoliško-socialno stališče. Glavni besednik le te je bil Anton Orel, poleg drugih odličnih katoliških javnih delavcev, duhovnikov in laikov. Plod tega prodora je ta prva knjiga, ki je razumljivo pisana v precej polemičnem tonu, kar pa stvari in delu nikakor ne škoduje.

Orel izvaja ves svoj nauk iz sv. pisma in cerkvenih očetov in ne »pripoveduje nič novega«, kakor pravi v uvodu dr. Wiesinger: »In vendar.« pravi dr. Wiesinger dalje, »nam je ta knjiga nova kot pravkar sprejeto razodetje. Poleg »filozofije perennis« raste v naših očeh tudi »oconomia perennis«. In rezultati so tako jasni, trdni in neizpodbitni, da nad tem pojmovanjem lastnine, dela,

kapitla, obresti, vrednosti, nadvrednosti pač ne more nihče več kaj dvomiti. S hitrostjo orkana drvi moderna družba v socialno katastrofo. Nasprotno v sovražstvo med dvema tipičnima vojnim razredoma: meščansko-kapitalističnim in proletarsko-komunistično-socialističnim, postaja vedno večje, neizprosnejše. To sila nevarno nasprotje naših dni ima svoj izvor predvsem v temeljni brezpravnosti, ki je večji del ljudi oropala njihovih naravnih pravic do dela in do lastnine za vse ljudi ustvarjene zemlje. To delo (Orlovo) je prvi celoten historično-sistematičen prikaz bistva naravno-kršćanske nauka o gospodarstvu. Orel izvaja iz zgodovine in izročila eno samo rešitev, preprosto, jasno in trdno. Zato ta knjiga ni pisana samo za strokovnjake ali za kako sekto (za kar mnogi Cerkve zmotno smatrajo). Ni pisana za katoličane ali protestante, za verne ali brezverce, za jude ali pogane, za Nemce ali Francoze, za panteiste ali ateiste, za kapitaliste ali komuniste. Vsem tem ima mnogo povedati s tem, da pozabljene stvari in medsebojno prepletene stvari v novo luč. Proletarci morajo tu spoznati, da jim odrešitnih besed ni prinesel »komunistični manifest«, ampak da je že pred 1900 leti razglasil prava načela socialnega sožitja Kristus.

Ta uvod najbolj točno označuje smer dela, ki pomeni za katoliško gibanje v vsej srednji Evropi tako v teoretičnem kot v praktičnem pogledu velik korak naprej. Z delom bi se moral seznaniti vsak, zlasti pa še katoliški izobraženec. Knjiga se dobi v knjižnici Delavske zbornice v Ljubljani in je tako dostopna vsakemu.

Cvetje iz vrtoev svetega Franciška. — Septembarski zvezek staro znanega franciškankega »Cvetja« prinaša sledeče gradivo: P. Krizostom: Angeli varuhi (pesem). — P. Roman: Sveti Teofil iz Korte. — P. Modest: Viri božje milosti (c) Sveto Rešnje Telo). — Sv. Francisek, ljubitelj Jezusov. (4. Rad je premišljeval Kristusovo trpljenje.) — P. Angeliki: Tretji rod in katoliška akcija (Brezposelnost in delo). — P. Modest: Po Franciškovih stopinjah (9. Duhovni pastir v zavetšču). — P. Roman: Na poti h brezdomeca (povesti delavca). — P. Hugo: Življenje Mateja Talbota, delavca-tretjerednika. — Franciškanški misijoni. — P. Hugo: Misijoni poročilo p. Baptista Turk. — P. Adolf: Spomini iz misijonskega življenja. — P. Angeliki: Pregled zgodovine franciškanov med Sloveni. — Razgled po svetu.

Zlatna knjiga. — Srbsko mladinsko slovostvo je še zelo zanemarljeno, kljub nekaterim vrednejšim delom še jako skromno. Z. Vukadinović, urednik otroškega kotlička »Političke«, je pravkar izdal nekako zbirko mladinskih epsov pod naslovom »Zlatna knjiga«. Prvi zvezek prinaša pesmi in pripovedke o kraljeviču Marku z uspešni ilustracijami Vladimirja Zdrinskih. Vsebinska obsega zaglavja: Dejinjstvo in mladost kraljeviča Marka. — Propast carstva. — Pod Turcima. — Smrt kraljeviča Marka. — Okusno opremljeni knjigi je izdajatelj dodal »Sareni dodatke«, to so uganke, igre, pesmi, čarovnice, zabavno, šaljivo, poučno in drugo gradivo, katerega bodo otroci gotovo veselili. Knjiga je natisnjena v cirilici in velja naročnina za 10 zvezkov po ca. 160 strani 60 Din, pri mesečnem plačevanju pa 100 Din. Naročila sprejema Z. Vukadinović, Stevana Srećna ulica 9, Belgrad.

Najnoviji zvezki hrvatske knjižnice dobrih romana. Jeronimsko društvo v Zagrebu izdaja pod uredništvom dr. Josipa Andrića vrsto le-

pih romanov, izvirnih in v prevodu. Ta zbirka se odlikuje po skrbni izbiri gradiva, po krasnem jeziku in po moralni neoporečnosti. Pri tem je pa poudariti, da je umetniška vrednost knjig zbirke dobrih romanov absolutno nadpovprečna in da nudi čitatelju zares v vsakem pogledu vzorno čtivo. Med poslednjimi izdajami te knjižnice naj omenimo J. S. Baarove knjiške roman »Za kravice«. Baar je tudi nam Slovenecem znan češki pisatelj, imamo v prevodu njegovi knjigi: »Zadnja pravda« in »Favorka kuharica«. Hrvatske so dobili v dr. J. Andrićevem prevodu krasno knjigo »Za kravice«, v kateri je zajel pisatelj življenje češkega kmeta s čudovito globino pogleda in z realističnim opisom. Preprosta ljubezen, ki jo goji kmetijska duša, je našla v Baarovi knjigi dovršen izraz: visoka umetniška vrednost odlikuje to delo priznanega in slavnega češkega katoliškega romanopisca. — Roman francoske pisateljice M. Dely: »Tajna rijeke Lu-zette« je eno izmed tistih del iz slovaštva, ki nimajo pretranih psiholoških zahtev, niti preveč umetelno zasnovane zgodbe, a se čitajo s prijetnim, domačim in toplim občutkom napol resničnega, napol senjskega doživlja. Svet zapuščenega francoskega podeželskega dvorca, prirode in v prirodi odrazele dekle, njegova pol v veliki svet velikega mesta, plemstva in slovaštva, je preprosto, brez velike zamotanosti in občutljivo opisan ter čitateljem podan s skopimi, a učinkovitimi sredstvi. Roman je zgrajen na romantičnem temelju in se v nekem ugodnem nimbusu romantike razvije v pričetno in genljivo ljubavno zgodbo, ki se srečno in veselo konča. Od pisateljice Delyjeve imajo Hrvatske še prevod romana »Bela mačka«: »Tajna rijeke Lu-zette« je lepo prevedla dr. Božena Deželic. — Toplo priporočamo te knjige, ki se naročajo pri upravi »Knjižnice dobrih romana« v Zagrebu, Trg kralja Tomislava 20.

Dr. Mojzer Anton

advokat — Beograd

Majke Jevrosime ulica štev. 6.

vljudno znanja, da je pod tem naslovom dne 19. septembra 1930 odprl

advokatsko pisarno.

Pridobivajte novih naročnikov!

Inserirajte

V

'Slovincu'!

Odpošilja s pošto in po železnici v vse kraje. Zahtevajte cenikel!

ličemo zastopnike v vseh večjih krajih.

J. Maček

Ljubljana, Aleksandrova c. 12
v oblikih in površnikih
najcenejši.

Poslajte tržki LJUDEVIT SONNENSCHEN SI-NOVI V PTUJU ponudbe za zdrava in kisle

jabolka za prešanje

ki jih kupuje v vsaki množini.

Zahvala

Ker nam je nemogoče vsakemu posebej zahvaliti se za številne izraze so-žalja ob priliki izgube naše nepozabne mamice, gospe

Karoline Selak roj. Semlitsch

kr. poštarice v pokoju,

se tem potom zahvaljujemo vsem, ki so nas tolažili v bridkih urah in jo spremili na njeni zadnji poti. Posebej se zahvalimo železni. glasn. društvu »Sloga« za ganljivo žalostinke, vsem darovalcem vencev, lovaršem gradbenega oddelka direktorije drž. žel. v Ljubljani in proge, zastopniku UJNZB, vsem sosedom in znancem, ki so pokojnico spremili v tako lepem številu k poslednjemu počitku.

Ptuj (Eichhof), 21. sept. 1930.

Ing. Rudolf Selak in ostali sorodniki.

Mizarji in graditelji!

Naročajte vezane plošče (Sperplatten) le pri tržki »Posavina« d. d. za trgovino in industrijo v Zagrebu, Petrinjska ulica 28, katera ima kot glavni zastopnik za Jugoslavijo največjih tvornic na Poljskem in v Romuniji.

najboljeje skladišče vezanih plošč iz prvovrstne rusko-poljske jelčevine in romunske bukovine v vseh dimenzijah in debelinah.

MALI OGLASI

Vaša drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 1-4 5 Din. Oglasi nad deset vrtne se računajo višje. Za odgovor znamko! Na vprašanja brez znamke ne odgovorjamo!

Službe iščejo

Organist

(ceciljanec) - cerkvenik, z večletno prakso in dobrimi spricvali želi službo takoj ali pozneje. - Ponudbe na upravo lista pod št. 10.824.

Šofer

zmožen vseh popravil, trezen in zanesljiv vozač, išče službo k tovrstnemu ali osebnemu avtomobilu. Cenj. ponudbe na upravo »Slovenca« pod: »Avtomobil« št. 10.946.

Pridna ženska

išče mesta hišnice. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10.943.

Star fant

vajen živine, sposoben za lažja dela, želi dobre službe kjerkoli pri dobrih vernih ljudeh. Najraje bi bil na Notranjskem ali blizu Ljubljane, event. tudi v Zagrebu. Resne ponudbe na upravo »Slov.« pod »Star fant« št. 10.941.

Službodobe

Čevljarskega vajenca

iščem. Hrana in stanovanje v hiši. - Valentin Potočnik, čevljar, mojster, Škofja Loka 61.

2 stavbna ključavničarska pomočnika

rabim. Nastop takoj. - Fran Končan, splošno ključavničarstvo - Domžale.

Kuharico

perfektno, samostojno gospodinjstvo, sprejem. Dve osebi. Vprašati pri »Slovenca« pod št. 10.854.

Godbeniki, pozor!

Godba državne rudnika Kreka potrebuje takoj naslednje godbenike: 1. in II. violinista, brač, čelo ali trombon, klarnet in 1. g. (Potrebni instrumenti Es, B tromba, basliogorna). Obrtniki ali rudarji imajo prednost. Ponudbe sprejema kapelnik Snižek, Kreka, Bosna.

Služkinjo

ki zna dobro kuhati in opravljati hišna dela takoj sprejema proforska obitelj v Ljubljani. - Ponudbe na upravo »Slov.« pod: »Dolgoletna spricvala«.

Vajenca

za pekarsko obrt sprejme Dolinar - Bohoričeva ulica št. 1.

Objave

Dražba

Dne 23. sept. 1930 ob pol 2 popoldne se vrši na Dunajski cesti št. 31 dražba sledečih predmetov: dva pisalna stroja, omarice, pulti, pisalne mize, fotelje, stoli-naslonjači, kuhinjska oprava, servis, klopi, razmnoževalni pisalni stroj.

Stanovanja

Stanovanje

brezplačno d. m. krojaču ali penzionistu. Ponudbe na: Martin Pleterski, Cerklje pri Brezicah.

Stanovanje

oddam takoj v bližini Kranja. Več se izve pri Jakobu Sušnik, Drulovka, pošta Strazišče.

Stanovanje

2 sobi, kuhinjo in pritlikline oddam boljši stranki. - Korytkova 28.

Gospod

se sprejme na stanovanje. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10.944.

Vnajem

Trgovino

dobro upeljano, z mesečnim blagom in železnino, sredi trga na Dolenjskem, oddam v najem, zraven so tudi velika skladišča. Ponudbe na oglasni odd. »Slovenca« pod: »Resno« št. 10.823.

Iščem lokal

na prometnem kraju, primeren za mlekarstvo in slaščičarno. - Prevzamem tudi že vpeljano mlekarstvo. - Ponudbe pod »Promet« na upravo »Slov.«

Glasba

Klaviir

lep, zelo dobro ohranjen, se prodaja za 4800 Din. - Naslov v upravi »Slov.« pod št. 10.775.

Klaviirji!

Velika izbira klaviirjev. - Strokovnjaško popravilo in čisto ugleševanje. Nizke cene tudi na obroke. Solidna postrežba. - Tovarna klaviirjev Warbinek, Ljubljana, Gregorčičeva 5, Rimska cesta 2.

Orgle, harmonije, pianine

najsolidnejše in najceneje izdeluje, popravlja in pa uglašuje Anton Dornič, Radovljica.

Kupimo

Ježice in suhe gobe zadnje rasti, ponuditi povzročeno in z navedbo najnižje cene tvrdki Peter Šetina, Rače pri Zidanem mostu.

Hidravlično prešo

za izdelovanje olja, v dobrem stanju, kupim. Bac. M. Sobota.

Elektromotor

300 Volt, ½ konjske sile, v dobrem ali slabem stanju, kupim. - Perčinčič, Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 16.

Vsakovrstno

zlato kupim po najvišjih cenah

CERNE, juvelir, Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Sirite »Slovenca«!

Posestva

Načrte in proračune

za zgradbo izvršuje Tehnični biro »Tehna«, Ljubljana, Mestni trg št. 25/1.

Posestvo

se prodaja. Repnje št. 50, Vodice nad Ljubljano.

Gostilne

prometne, mestne in deželne, prodaja ugodno Posredovalnica Maribor - Sodna ulica 30.

Posestvo

6 orolov, blizu železnice prodaja za 60.000 Din Posredovalnica Maribor - Sodna ulica 30.

Vilo

popolnoma novo, enonadstropno s 6 sobami, kopalnico in vsem drugim komfortom in pritliklinami, kakor z velikim sadnim in grednim vrtnom na krasni in solnčni legi, blizu Leonišča v Ljubljani, oddam v najem, event. tudi prodam. Najemnina samo 3000 Din. Pogoje in naslov pove g. dr. Trepo Lucij, odvetnik v Ljubljani, Dunajska cesta 29.

Iščem hišo

s trgovino, še bolje z gostilno in trgovino, v večji farni vasi ali v trgu - do 150.000 dinarjev - v centru vasi, blizu cerkve, na Slovenskem. Ponudbe na: F. Grims, Lebensmittelhandlung - Wien XX, Innstrasse 5, Österreich.

Razno

Smrdi

in gori cigareta pod nosom! Pustite vendar kajenje! Nikoprost, ki stane franco 76 Din, Vas odvrta takoj. Razpošilja Lindič - Ljubljana, Komenskega 36.

Bolnim, slabim

nervoznim, utrujenim - prezgodaj onemoglim posrežemo nov način »Pomlajenja in zdravljenja organizma«, povratek moči, zdravja, sposobnosti za delo in podaljšanje aktivnega življenja. Zabeležite: Beograd, Kralja Milana 10, Miloš Marković.

Prodamo

Pubasto perje

kilogram po 38 Din razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg. - Potem čisto belo gosje kg po 130 Din in čisti pub kg po 250 D. L. Brozović, Zagreb, Ilica 82. Kemič čistilnica perja.

Bosanske slive

prima, suhe, v zabojčkih po 5 kg 49 Din, po 10 kg 96 Din, suhe hruške, jabolka zabojček 10 Din ceneje, razpošilja franko vsakemu naročniku po povzetju ali predplačilu Eksport G. Drechsler - Tuzla, Bosna.

Mizarji

Prodaja se strugalni stroj (Fräsmaschine). - Amann A., Tržič.

Tovorno dvigalo za 500 kg obtežitve se zelo poceni prodaja. - A. Amann, Tržič.

Naprodaj

je več stare cinkove pločevine, nekaj starih plinskih cevi, starega železa in dve železni traverzi. - Ponudbe z navedbo cene je vpslati upravi hiše Kranjske hranilnice.

Kunce, zajce

Belgijske, Činčila, Angora in srebrecne, čistokrvne, odlikovane, prodam radi prostora. - Drenikov vrh št. 1.

Jabolka

namizna po Din 2.80, možna po Din 1.40 za kilogram - franko vsaka postaja Slovenije dobavljam samo vagonске množine. Takošnja naročila sprejema uprava »Slov.« pod značko: Sadje 10942.

Obrt

Škornje

za dame in gospode, kakor tudi vso drugo obutev nabavite najugodnejše pri Kos, Tržaška cesta, »Stan in dom«.

Krušno moko in rženo moka

vedno svežo, kupite zelo ugodno pri A. VOLK, LJUBLJANA, Resljeva cesta 24.

Domače in ogrske SALAME

prvovrstne - kakor tudi polnomasten polemendol sir nudi po najnižji ceni I. Buzzolini, Lingarjeva ul. - Ljubljana.

Svetov. znane originalne

WECK-ove

časne in aparati za vkuhanje se dobe v sledečih veletrgovinah: Celje: Jos. Jagodič, Maribor: Karl Lotz in Pinter & Lenard. - Glavna založba za Jugoslavijo: FRUCTUS, Ljubljana, Krekov trg 10.

AUTOMOBILISTI

PREIZKUSITE NAŠE NOVE PNEUMATIKE

SUPERFLEX KORD

NA NIZKI PRITISK

IZREDNO OKREPLJEN TIP

„BELA ZVEZDA“

NEPREKOSLJIVA TRPEZNOST TUDI PO

DOLGI PORABI

IZREDNO VELIKA KILOMETRAŽA

POSEBNO MOČAN IZDELEK

NAJVEČJA ELASTIČNOST IN DOLGO-

TRAJNOST

BRAČA NAŠIMBENI

ZAG-EB

Samostanska 2

BEOGRAD

Brijanova 6

V Ljubljani se dobi pri

»TRIUMPH«-AVTO, Dunajska cesta 31 in

JOSIP STUPICA, Slomškova ulica 6

Pozor! Automobilisti! Pozor!

Specijalna delavnica za tapeciranje in „duco“ ličanje avtomobilov

MARTIN MALI - Domžale

Točna izvršitev! Solidne cene!

Naznanjamo tužno vest, da je naša srčnoljubljena, dobra soproga, mama, sestra, teta in svakinja, gospa

Marija Ražem

gostilničarka v Ljubljani na Zabjaku

v nedeljo, dne 21. septembra t. l. po kratkem, mučnem trpljenju, previdena s tolažili svete vere, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne blage pokojnice bo v torek, dne 23. septembra 1930 ob 4 popoldne iz hiše žalosti, Stara pot št. 2, na pokopališče k Sv. Križu.

Prosimo tihega sožalja!

Ljubljana, dne 21. septembra 1930.

Žalujoči soprog z otroci in vsi ostali sorodniki.

V najsvetejšo voljo vdani javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem prebridko vest, da je Vsemogočni poklical k sebi po večno plačilo našega ljubljenelega sina, brata in strica, gospoda

Franca Auman

kovaškega mojstra, župana na Viru, predsednika prosvetnega društva v Dobu, člana krajnega šolskega odbora v Dobu, člana načelstva hranilnice in posojilnice v Dobu in poveljnika prostovoljnega gasilnega društva na Viru

Predragi pokojnik je po kratki, zelo mučni bolezni, okrepan s svetimi zakramenti umrl v Leonišču v nedeljo, dne 21. septembra t. l. ob 5 popoldne v 35. letu svoje starosti.

Pogreb se bo vršil v sredo, dne 24. t. m. ob 9 dopoldne iz hiše tuže in žalovanja Vir št. 8, na farno pokopališče sv. Martina v Dobu.

Ohranimo ga v blažem spominu in prosimo pokoja njegovi duši!

Vir, dne 22. septembra 1930.

Marjeta Auman, mati.

Ivan, brat. Marija, por. Bremšak, Cecilija por. Vojska, Terezija por. Birk, Roza, sestre.

Tete, nečaki, nečakinje in ostalo sorodstvo.

FRANJA GRČAR naznanja v svojem, v imenu svojih sinov FRANCA in CENETA ter hčerke MICI KREGAR in ostalih sorodnikov pretužno vest, da je njen ljubljani sin, oziroma brat, stric in svak, gospod

Stanko Grčar

dne 21. septembra po kratki, težki bolezni, previden s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspal. - Truplo blažopokojnega prepeljemo iz Ljubljane v Kamnik, kjer se bo vršil pogreb v torek, dne 23. septembra 1930 ob 4 popoldne od doma žalosti hiša št. 45 na Zale.

Ljubljana - Kamnik, dne 22. septembra 1930.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani